

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

**SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.** ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petivrstna (šestina „Domoljubova“ širine 36 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljanju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovni promet poštno-hranilničnega urada št. 824.797.

Štev. 29.

V Ljubljani, dne 19. Julija 1906.

Leto XIX.

Dne 19. Julija.

Nova železnica je stekla. Danes je vlak poln odlične gospode odrinil prvokrat iz Celovca proti Trstu. Za nas je izredne važnosti, ker gre celo pot po slovenski zemlji. Že zadnjič smo omenili nekaj gospodarsko pomenljivih reči. Če Bog da, bomo še večkrat govorili o tem predmetu. Danes pa hočemo, takorekoč v pozdrav novi železniški zvezi s Trstom, izreči nekaj političskih misli in želj, ki se nam vrivajo, ko prvič žvižga parni stroj skozi Karavanke in pod Črno prstjo.

Koroška in goriška dežela sta nam odslej mnogo bližje. Kakšen ovinek preko Trbiža v Celovec! Sedaj bo pa Gorenjec imel bližje v koroški Celovec, nego v Ljubljano. Ravno tako, ali še bolj nerodna je bila zveza z Gorico; preko Krasa na Nabrežino in od tam nazaj — bila je dolga in draga pot. Iz Bohinja bo zdaj z brzovlakom dobro uro v Gorico. Ni čuda, da so si bili s Korošci in Goričani Kranjci nekam tuji. To ni bilo dobro na nobeno stran. Malo nas je Slovencev; zato pa moramo držati skupaj. Korošci potrebujejo naše pomoči in vzajemnega dela. Težko je tam. Liberalni

slovenski kmetje držé z Nemci; volijo Nemce in hočejo nemških šol. Liberalizem na kmetih je na Koroškem največja naša rana. Gospodje, ki vodijo politiko, bi jo pa radi imeli brez stranke. Vedno pazijo na to, da bi se kako ne zamerili ljubljanskim liberalcem; in če se že skorajžijo, da rečejo katero, potem smo vedno mi, ki jih dobimo od njih. Cudna reč, ko je vendar vse narodno delo na Koroškem odvisno od duhovnikov. Na čelu koroških Slovencev stoje vrli, krščanski možje. Neustrašeni dr. Brejc je bil poslanec naše stranke na Kranjskem, toda sam ne more vsemu kaj. Nekaj mestnih liberalčkov je tudi tam zopno strupenih in ti ležejo v osmrnjeno Narodovo gnezdo od časa do časa svoje klopotce.

Na Goriškem je tudi vse zaspano. Z malimi izjemami se mirno gleda, da razdira Gabršček s svojo „Sočo“ temelje narodnemu napredku. Liberalni krčmarji vodijo politiko. Ljudje so nezavedni, brez krepkih organizacij, in tonejo v liberalnih mlakužah. Občine so domala vse v rokah liberalnih gostilničarjev in kramarjev. Nekaj jih je, ki bi radi začeli, pa sami ne vedo kako in kje.

Na Kranjskem se pa jasni od dne do dne bolj. Vsak, kdor se zaveda,

da je Slovenec, ve tudi, kakšni stranki pripada. In v tem je vsa naša moč. Zato pa pravimo: Tako bodi po vsi slovenski zemlji. Vsak, tudi zadnji hribovski rovtar, mora dobiti narodno zavest, se mora s ponosom imenovati Slovenca. Vsak pa mora tudi vedeti, katere stranke je in s svojo stranko mora držati skozi drn in strn. Vodeno govorjenje o slogi, ki je na Stajarskem še vedno v navadi, ne vodi nikamor. Kaj pomaga taka sloga, ko so pa vendar vsi političsko zavedni ljudje vendarle strankarji, ki kažejo strankarsko prepričanje v besedah in dejanju. Duhovščina, ljudstvo in nekaj malega posvetnih izobražencev berejo naše liste in se v socialnih vprašanjih držé krščansko-ljudskih načel. Večina izobražencev pa misli in dela liberalno z Narodom v roci.

To ni nič; dobrim veže roke, slabim daje potuho; pogum mori in delo zavira. Zato pa ven z resnico: Prej ne bo boljše, dokler se proti liberalcem, naj si bodo na Goriškem, Koroškem, Stajarskem ali Kranjskem, ne osnuje ena velika ljudska stranka. Na Kranjskem jo imamo — edino in krepko, vajeno bojev in zmag. Nova železnica, ki nam odpira pota do koroških in goriških bratov, naj nam omogoči, da bi kmalu za vse Slovence

nastopila v složnem boju velika slovenska ljudska stranka. Korošci in Goričani, na noge! Mnogo je že zamujenega, mnogo so nam že snedli bojzljivi oziri, a še je mož na Slovenskem. Vstanimo, na delo in Bog daj, da kmalu pozdravimo v načelih in po srcih edino vseslovensko ljudsko stranko.

Izobrazbi.

Kratka zgodovina slovenskega naroda.

(Spisal Vevčan.)

IV.

Slovenci po Valhunovi smrti do prihoda Madžarjev na Ogrsko.

(Leta 790—900).

V sedanjih poglavjih, ki obsegajo zgodovino slovenskega naroda od prvih začetkov pa do Valhunove smrti, smo videli Slovence združene v eno veliko vojvodstvo Karantanijo ali Koroško imenovano. Omenil sem tudi že, da sedanja Koroška ni isto, kar je bila ona stara slovenska vojvodina tudi Korotan zvana, ampak da so spadale pod stari slovenski Korotan še druge pokrajine in sicer skoro vsa današnja Štajerska, Kranjska in del Tirolske.

Dosedaj so se vršili dogodki, pri katerih so sodelovali vsi Slovenci, od sedaj pa nastopajo v zgodovini posamezni deli nekdanjega velikega vojvodstva čisto ločeni drug od drugega. Slovenci nimajo več enotne države, marveč so razkosani na majhne deželice med katerimi je pa ostala sedanja Koroška najznamenitejša. Vzrok, da so se tako razcepili je deloma ta, da si niso želeli poganski deli dežele skupnosti s krščanskimi, največ pa zvita politika francoskih kraljev, posebno Karola Velikega, ki je imel slovensko posest za varnejšo, če je bila razdeljena na več kosov in tako oslABLJENA, nego pa združena.

Karol Veliki, francoski kralj in nemško-romski cesar je imel zelo veliko državo. Njegova oblast se je raztezala po celi zahodni in srednji Evropi. Kljub temu, da je imel tako moč, je bilo vendar treba na vseh koncih in krajih zavarovati državo pred napadi zunanjih sovražnikov, katerih se takrat ni manjkalo, ker so tvorile ravno slovenske dežele vzhodno mejo proti divjim Obrom, jih je tudi doletela naloga, da so morali biti nekaka straža frankovske oblasti. Del Kranjskega namreč Dolenjska je bila taka dežela — Krajina ali granica, obmejna dežela imenovana. Znana je tudi pod imenom »slovenska marka«, ki je morala čuvati mejo in odbijati prve napade sovražnikov. Druge take obmejne dežele so bile sedanja Dolenja Avstrija, Furlanija in druge, večinoma na severu. Dasi so Slovenci prišli okoli leta 790. pod frankovsko oblast, so si vendarle znali ohraniti precej samostojnosti. Čeravno Karol

Veliki ni bil mil vladar in je mnogo narodov oropal zlate svobode, je vendarle koroškimi Slovincem postavil za vojvode domače kneze, katere je ljudstvo želelo. Vendar pa niso imeli ti vojvode veliko veljave v svoji deželi. Frankovskim kraljem so morali biti poslušni in delati to, kar so jim ti zapovedali. V času okoli leta 800 najdemo na Koroškem vojvoda z imenom Inga. Bil je najbrže naslednik Vojnomirov, ki se je odlikoval v vojni zoper Obre. Tedaj se je skoro gotovo začela na Gosposvetskem polju blizu Celovca ona navađa slovesnega ustoličenja slovenskih vojvod na Koroškem, ki jo hočemo že zaradi svoje vrednosti malo popisati.

Pod krnsko goro na Gosposvetskem polju je neka, še dandanes ohranjena skala podobna velikemu kamenitemu stolu, kamor je sedel kmet, držeč v roki lisastega vola in kobilo.

Ko se je približal novi vojvoda s svojim spremstvom, vpraša kmet: »Kdo je ta, ki prihaja?« Ko ljudstvo odgovori: »deželni knez je to«, vpraša kmet dalje: »Je li on pravičen sodnik, vnet za srečo domovine, je li prost in prijatelj prave vere?« »Je in bode«, odgovore okolistoječi. Nato vpraša kmet zopet: »Po kaki pravici me če pognati s tega sedeža?« Ljudstvo pa mu odvrne: »Šestdeset beličev dobiš, lisasta živinčeta, obleko knezovo in prost boš davkov.« Zdaj se kmet približa knezu, ga udari lahno po licu in ga opominja, naj bo pravičen. Nato pa stopi knez na skalo, zamahne z mečem na štiri strani sveta in obljubi, da bo varoval deželo in pravično vladal. Potem pije še iz klobuka, kar pomeni, da bo zadovoljen z vsem, kar mu bo dala dežela. Po obredu se poda knez v Gosposvetsko cerkev potem pa na polje, kjer se vrši nekaj narodni zbor.

Ta navada se je ohranila bržkone dalj časa, četudi poznejši vojvodje niso bili slovenskega rodu. Kmetiški stan je bil tedaj veliko bolj čislán kot pa danes. Nekateri zgodovinski viri tudi govore, da je bil prosti kmet, ki je plačeval le vojni davek in desetino deželi, približno enakovreden z žlahtnikom ali manjšim plemičem. Ali kmalu so se razmere izpremenile, stanje kmetovo in narodovo sploh se je poslabšalo čimbolj so se v deželi naseljevali nemški velikaši.

Kaj pa je bilo med tem časom z drugimi slovenskimi deželami, ki so se ločile od Korotanskega vojvodstva? Glavni deli nekdanjega slovenskega korotanskega vojvodstva so bili vojvodstvo Koroško, slovenska granica ali Pomejno Slovensko, dežela ogrskih Slovencev in morebiti tudi Vzhodna marka, to je današnja Nižja Avstrija, seveda veliko manjša, kot pa sedaj.

Vojvodstvo Koroško je obsegalo vso današnje Koroško in del Štajerske od Mure proti zahodu. V tej deželi torej so imeli Slovenci do leta 828 lastne slovenske vojvode, potem pa so jim vladali tuji obmejni grofje. Pomejno Slovensko ali granica, tudi Krajina imenovana je obsegala današnje Dolenjsko, dolenji rob Štajerske ob Savi, pozneje celo do reke Drave in Mure. Da bi imela ta Pomejna Slovenska domače oblastnike ni znano. Poleg teh

dveh dežel je bila pa tudi še mala pokrajina, današnja gorenjska stran. Tod so najbrže vladali slovenski grofje, ki so stolovali v Kranju. Nekaj časa je spadala ta »Kranjska« pod furlanske vojvode, potem so jo pa pridejali zopet Koroški.

Ogrskim Slovincem in deloma tudi posavskim Hrvatom je vladal ob tem času vojvoda Ljudevit, zelo hraber vitez, ki pa je bil tudi podložen frankovskim kraljem. Ker so Franki ogrske Slovence zelo stiskali, se njihov vojvoda Ljudevit pritoži pri pri kralju Ludoviku, ali zastoj. Ker si pravice ni mogel poiskati, se upre Frankom in prežene njihove vojake iz dežele. Nato udero francoske vojske nad Ljudevita in ga premagajo, ali kmalu jih ta zopet pobije in pokonča zaporedoma štiri frankovske vojske. Ali na nesrečo Slovencev umre Ljudevit in Nemci postavijo ogrskim Slovincem za vojvodo Pribina, ki je združil pod svojo vlado tudi nekaj koroških Slovencev.

Bil je dober vladar in se zelo trudil, da bi razširil med svojci krščansko vero, ali to se je posrečilo še le njegovemu sinu Kocelu. Ker je ta spoznal, da sta delo in trud nemških duhovnikov, ki ne znajo jezika narodovega, zastoj, je poklical v deželo sv. brata Cirila in Metoda, ki sta oznanjevala božjo besedo v slovenskem jeziku in dobila od papeža dovoljenje, da sta smela tudi sveto mašo brati v slovensčini. Ta navada je sicer v teku let minila, ker so jo nasprotniki Cirila in Metoda in Slovencev sploh silovito napadali, ali ohranjene so še mašne bukve in sv. pismo, ki pričajo lepoto takratne staroslovensčine. Pri tej priliki nekaj vrst o naših apostolih sv. Cirilu in Metodu.

Rojstno mesto bratov sv. Cirila in Metoda je Solun v Macedoniji, ki je danes pod turško oblastjo. Njun oče Leo, Grk po rodu, je bil visok dostojanstvenik bizantinskega cesarja in imel za ženo Bolgarkinjo. Od sedmih sinov je bil Konstantin, rojen leta 827 najmlajši. Njegov brat Metod je bil nekaj cesarski upravitelj Soluna in okolice, kjer so tedaj stanovali večinoma že Slovani. Pa kmalu se odpove posvetni službi in stopi v samostan.

Ker se je v Leonovi družini govoril grški in slovanski jezik, sta se dečka že v zgodnji mladosti navadila sladke govornice. Odlično življenje Cirilovo se je carici Teodori tako zelo prikupilo da ga je vzela za dužbo svojemu mlademu sinu k sebi na dvor, kjer se je Ciril zelo izobrazil in dovršil ondi visoke šole. Ali tudi Ciril se odloči za duhovski poklic in šel je v samostan, kjer je bival njegov brat. Tu sta se brata posvetila molitvi in znanosti. Začela sta predstavljati sv. pismo in druge bogoslužne knjige iz grščine na slovanski jezik. Ker je bila njiju pobožnost in nčnost znana daleč po svetu, ju pošlje car Mihajil k Bolgarom, kjer sta izpreobrnila carja Borisa in ves narod. Ko drugi slovanski knezi to zvedo, da ima Bolgarija duhovnike, ki oznanjujejo besedo božjo v slovanskem jeziku, poprosijo grškega carja Mihajila, naj jim pošlje takih duhovnikov in vladiko, ki jih bodo umeli. Car us-

si prošnja in leta 863. sta prišla sv. brata Moravsko in prinesla seboj vse v slovenski jezik prevedene cerkvene knjige.

Z velikanskim vspedom sta oznanjala besedo božjo in maševala slovenski narod. Ali to jima je rodilo pri nemških duhovnikih le sovraštvo, ki so ju črnili pri papežu. Leta 867 se napotita v Rim in se pri papežu Adrijanu II. **slavno pravičita in dokažeta najjasnejše golo nemško laž, sovraštvo in hinavstvo.** Papež potrdi pravico slovenskega bogoslužja in povzdigne oba sv. brata v škofa. A Ciril ni več videl ljubljene Moravske, ker je umrl v Rimu, še predno se je napotil domov. Sv. Metod se je s svojimi učenci odpravil sam povrniti domov, kjer so ga Slovenci željno pričakovali. Srd nemških škofov je postajal čedalje hujši in tudi kralj Karol nemški knezi so začeli z vso silo nasprotovati sv. Metodu, ki so ga potem tudi zaprli in jako surovo z njim ravnali. Šele s poveljem papeževo je bil izpuščen.

Po smrti vojvoda ogrskih Slovencev, Sv. Petra, je zasnoval moravski knez Sv. Metod veliko moravsko državo, popolnoma neodvisno od Nemcev. Njegova država je obsegala današnje dežele češke, moravske do Donave, od tu naprej pa dežele ogrskih Slovencev in Hrvatov. Ta silna slovanska država, skoro ista kot Samova, je Nemce jako bodla v oči. Ker so pa bili ti Nemci slabi, so poklicali roparski narod madžarski, ki je dosedaj bival onstran Karpatov na Ogrsko, da bi pomagali razdreti slovansko silo. Dokler je Svatopolk živel, je ostala njegova država trdno, po njegovi smrti so jo pa divji Madžari, sorodni Hunom in Obrom, v zvezi z Nemci, vsled dočasnih razporov razdeljali.

Madžari so prišli na Ogrsko leta 899-900 ter so si že istega leta podvrgli ogrske Slovence. Napadli so tudi druge slovanske dežele, prihrumeli celo do Ljubljane, kjer so jih pa združeni Slovenci porazili leta 906.

Političen pregled.

VOLILNA PREOSNOVA. — KRANJSKI MANDATI.

Ko je odsek za volilno preosnovo odobril kratki razpravi Hoenlojeve predloge z nekritičnimi dostavki glede Galicije, je bila s tem predloga o Galiciji v odseku končana. Odsek nato nadaljeval razpravo o kranjskih mandatih. Dr. Susteršič je zavračal najprej Plantanov izvajanje glede mestnih volilnih okrajev, ker to je odgovarjal nemškemu poslancem, rekoč, da zahteva po nemškem mandatu v nobenem primeru ni utemeljena. Izjavil je med drugim sledeče: Jaz in moja stranka smo pripravljene za vsako žrtvo, ako je mirnim potom mogoče spomenu. Pripravljene bi bili žrtvovati narodno politično zastopstvo dežele, ki šteje 95 odstotkov slovenskega prebivalstva le pod tem pogojem, da Slovinci dobimo zadostno odškodnino. V noben način pa za nas ni odškodnina, ako nam na Kranjskem ponuja en slovenski mandat več v zameno za nemški mandat. Izjavil je tudi: Kranjski Slovenci bi mogli potem soditi, da jih mi prodali. Priznati mi morate, da je odsek v odseku storila Slovincem na Štajer-

skem in Koroškem krivico. Ako nas torej zopet preglašujete in nam brez odškodnine izven Kranjske vsilite nemški mandat, Vas moram kot odločen zagovornik volivne preosnove resno svariti. Nemški mandat na Kranjskem je mogoč le mirnim potom na podlagi primerne odškodnine na Koroškem ali Spodnjem Štajerskem. Slovinci pa ne moremo na nikak način pritrditi novemu slovenskemu mandatu na Kranjskem, marveč moramo zahtevati, da dobimo novi slovenski mandat na Koroškem ali Štajerskem. Izvajanjem dr. Susteršiča se je pridružil tudi ministerski predsednik Bek in je naglašal, da če se ustanovi nemški kočevski mandat, se mora ustanoviti nasproti enakovreden slovenski mandat, kar je pa le mogoče, če se ustanovi novi slovenski mandat na Koroškem ali Spodnjem Štajerskem. Nakrat pa se je ustavil parlamentarni stroj glede volilne preosnove v odseku namreč z obstrukcijo Italijanov..

ITALIJANSKA OBSTRUKCIJA PRI KOČEVSKEM MANDATU.

Kaj imajo Italijani opraviti v Kočevju, da so ravno vsled kočevskega mandata začeli obstruirati? Do tega koraka jih je pripeljalo to, ker Italijani že zdaj pri volilni preosnovi nekaj izgube, in ker so začetkom krščanski socialci in katoliški Nemci zahtevali za Slovence odškodnino zaradi kočevskega mandata, a te nečajo Nemci drugod privoliti nego v Istri na škodo Italijanom; zato je vzkripela laška kri. Italijani so strankam naznanili svoje zahteve, namreč en nov italijanski mandat v Istri in en nov italijanski mandat na Goriškem in izjavili, da bodo v odseku za volilno preosnovo tako dolgo obstruirali, dokler se jim ne ugodijo. Pogajanja z vlado niso ostala brezuspešna in je obljubila vlada Italijanom, da se bo ozirala na njihove želje glede Goriške in Istre, zato so Italijanski poslanci prenehali z obstrukcijo.

IZID RAZPRAVE O KRANJSKIH MANDATIH.

Po prenehanju italijanske obstrukcije je odsek za volilno preosnovo v svoji 27. seji nadaljeval in končal razpravo o kranjskih mandatih. Mladočeh Hruby je izjavil, da bodo Mladočehi glasovali proti Plantanovemu predlogu za ločitev mest od kmečkih občn, ker stoje na stališču, da se naj mesta in kmečke občine pri volivnih okrožjih ne ločijo. Mariborski poslanec Wastian je svaril in se protivil vsaki odškodnini na korist štajerskim in koroškim Slovincem. Potem se je vršilo glasovanje: **Odsek je s 23 proti 17 glasovom sprejel Lekerjev predlog, da se število kranjskih mandatov pomnoži od 11 na 12 in da se tako ustvari kočevski mandat.** Za ta predlog so glasovali vsi Nemci, proti vsi Slovani, Italijana Bartoli in Malfati, češko veleposestvo in socialni demokrat dr. Adler. Nato je bil s 26 proti 18 glasov sprejet predlog Slovencev, da se iz kočevskega mandata izloči belopeško občino in mešano občino Češplje. **Plantanov predlog, da se ustanove trije mestni mandati, je bil odklonjen s 26 proti 11 glasovom.** Dr. Susteršič je nato predlagal, naj se za nemški kočevski mandat da koroškim Slovincem še en mandat, kar pa je bilo odklonjeno z 25 proti 19 glasovom. Ko je bil ta predlog Slovencev odklonjen, je predlagal dr. Susteršič, naj se glasuje svoječasni Plojev predlog za ustanovitev sedmih slovenskih mandatov na Štajerskem. Ta predlog je bil sprejet z 26 glasovi proti 18, nakar se je takoj pričela nova razprava o razdelitvi volilnih okrožij na Štajerskem. Poslanec Ploj je označeval še en mandat za štajerske Slovence kot pravično odškodnino za nemški mandat na Kočevskem. Nato se je vršilo glasovanje po imenih. **Predlog, da se ustanovi iz**

treh slovenskih okrajev nov, sedmi volilni okraj, je obveljal s 23 proti 19 glasovom. Poleg Slovanov so glasovali za predlog krščanski socialci, odsothni je bilo sedem članov odseka, italijanski poslanec Bartoli je zamudil glasovanje. Poslanci »Slovenske zveze« so storili, kar je bilo v njihovi moči, da dosežejo za Slovence kar mogoče ugoden uspeh pri volilni preosnovi. Med nemškimi strankami vlada sedaj silno ogorčenje proti nemškimi krščanskim socialcem, ki jih je »Slovenska zveza« pridobila, da so glasovali vsaj za zopetno glasovanje glede štajerskih mandatov. Nemci imjo sedaj namen, da nov slovenski mandat prepredijo in dovolijo k večjemu še en slovenski mandat na Kranjskem. — Za Kranjsko pride na vrsto v odseku **Istra, Gorica, Trst in Tirolska.**

KOČEVSKI VOLILNI OKRAJ.

Po Lekerievem predlogu, naj bi obsegal kočevski mandat 1. sodnijski okraj Kočevje, izvemši občine Banja Loka, Goro, Osivnico, 2. iz novomeškega sodniškega okraja bi priklopili temu mandatu Poljane n Ceremošnjce, 3. iz ribniškega okraja Peven, 4. potem iz žužemberškega Smuk, 5. iz črnomaljskega okr. Stehanje in Češplje in končno 6. tudi belopeško občino. Dr. Susteršič je predlagal ločeno glasovanje o točkah 1 do 4 in 5 ter 6. Točke 1 do 4 so bile sprejete z 26 proti 18 glasovom, pri točki 5 je bila občina Češplje odklonjena od kočevskega mandata z 26 proti 18 glasovom in pri točki 6 je bila odklonjena belopeška občina z 26 proti 18 glasovom. Nato so bila sprejeta nespremenjena ostala okrožja na Kranjskem.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

V tretjem branju odobre finančno nagodbo s Hrvaško. Zbornica je vzela na znanje poročilo kvotne deputacije, v katerem se naglašja, da se deputaciji nista zedinili. Pri inartikulaciji s Švico sklenjene trgovinske pogodbe naglašja poročevalec: Med namu in Avstrijo danes ni ne zveze, ne nagodbene razmerja. V tem položaju smo opravičeni, da odločujemo sami. Odobrili so tudi veterinarsko konvencijo s Švico.

OGRSKA.

Koštovci so imeli v petek zvečer sejo, pri kateri so odobrili proračun finančnega, poljedelskega, naučnega in ministrstva za notranje stvari. Več poslancev je želelo, naj bi odstopil bivši budimpeštanski glavar Botha, za katerega se je pa jako toplo zavzel Andrassy.

Ogrski državni zbor je pričel v soboto razpravo o proračunu.

VOJSKA MED GUATEMALO IN HONDURO.

Iz Salvadorja poročajo, da je Hondura napovedala vojsko Guatemali. V Guatemali morajo pod orožje vsi možje, ki so dopolnili 21 leto. Vašingtonski državni departement je pozval pod orožje 40.000 mož.

ITALIJANSKE VAJE OB MEJI.

Iz Rima poročajo: Udeležniki tretjega tečaja turinske vojne šole se vadijo zdaj v visokih dolinah Pieve de Cadore. Vaje vodijo častniki italijanskega generalnega štaba. Na razpolago imajo veliko vojakov raznih čet in veliko konj, Pieve de Cadore leži v alpski dolini Piave v belunski provinciji, ki leži južno od Koroške in Vzhodne Tirolske! Vaje se vrše samo 20 km od avstrijske meje. Piere de Cadore je vojaška važno točka, kjer so l. 1807 premagali Francozi naše čete.

CARINSKI BOJ MED AVSTRIJO IN SRBIJO.

Že zadnjič smo omenili, da je avstrijska vlada zaprla mejo srbskemu izvozu. Carinski boj traja dalje, pri tem pa napada Srbija avstrijsko vlado vsled njenega neumestnega po-

stopanja, ker ji je stavila neizpeljive zahteve. Gotovo bodeta posledice tega boja čutila oba dela. Srbija je prisiljena, da preskrbi svojim pridelkom izvoz, skozi mnogo desetletij, od početka srbske samostojnosti, vršil se je srbski izvoz večinoma v Pešto in na Dunaj. Vsled tega je položaj Srbije sedaj zelo težak in neugoden. Pričetkom morda tudi prvih par let utegne carinski boj Srbski prizadeti ogromno škodo. Prinesel ji pa bo ta boj gospodarsko samostojnost, ker dosedaj je bila Srbija v gospodarskem oziru zelo odvisna od Avstrije. Pa tudi Avstrija ne bo ostala v tem boju brez škode. Izgubila bo srbski trg, ki ga je dosedaj v svoj dobiček izkoriščala. Balkan otvori vrata na stečaj obrtniji ostalih evropskih držav; zato pa nastane vprašanje: ali bo mogla Avstrija nadomestiti to izgubo na drugi strani brez lastne škode.

RUSIJA.

Socialni demokratje v ruski armadi.

Po uporih vojaštva, ki so se vršili tuintam v zadnjem času v ruski armadi, so pričele oblasti z raznimi preiskavami in seveda tudi s telesnimi. S tem so dobili v roke zelo mnogo

Perličnik.

važnih listin, po katerih so spoznali, da obstoja poleg že znanega socialno demokratskega še drugo slično vojaško društvo. Ta razširja med vojaki razne anarhistične listine in ščuva tako vojaštvo. Obласти upajo, da bo napravljen temu kmalu konec.

DOGODKI NA RUSKEM.

Nemiri in upori v nesrečni Rusiji trajajo dalje. Vojaška sodnija ima mnogo posla, ker mora soditi cele vojaške oddelke radi upornosti. Vojaki se še vedno upirajo. Iz Mandžurije hoče vojaštvo domov in odreka pokorščino. — Uporni kmetje so razdrli brzojavne in telefonične proge. — V Harbinu so zaprli 600 oseb, ker so se udeleževale revolucijskih shodov. Tudi v Vladivostoku so bili nemiri. Revolucionarji so napadli ječo, ker so hoteli oprostiti politične jetnike. Med kozaki in vstaši so bili krvavi boji. Vstaše so podpirale tudi vojaške

čete. Kronstatski mornarji so se zopet uprli. Iz Odese se poroča, da je nastala v tamošnji luki splošna stavka. Tudi v Peterburgu se je prelivala kri, ob priliki več političnih shodov. — Ruski državni zbor je sklenil, da se vsa državna, carska in cerkvena posestva porazdele med kmete.

ROŽDESTVENSKI OPROŠČEN.

Poveljnik brodovja, ki je šlo na pomoč ruski vojski na morju proti Japoncem in ki je bilo od Japoncev ali uničeno ali ugrabljeno, je bil oproščen, štiri drugi častniki pa so bili obsojeni na smrt, a so bili priporočeni carjevi milosti. Roždestvenski in drugi častniki so bili oproščeni, dasi je Roždestvenski zahteval, naj mu nalože kot najvišjemu poveljniku po zakonu najstrožjo kazen.

Listek.

Slika na lice in narobe.

(V. Kosmak.)

Postarna gospa Koširjeva je sedela v svoji sobi v prvem nadstropju pri oknu, pletla nogovico in pogledovala skozi okno. Gospa Koširjeva je bila vdova bistrih oči in polnih lic. Obleka je bila bolj starega kroja, a lepa in snažna kakor nova. Tudi pohištvo v sobi ni bilo narejeno po najnovejši modi a blesketalo se je vse kot zrcalo. Vsa soba je napravila na človeka miren, prijazen utis.

»Aha, uže gredo«, zašepetala je gospa Koširjeva, odložila pletenje in se naslonila na okno.

Po beli cesti proti hiši je šla dekla in peljala za roko štiriletno deklico in šestletnega dečka. Deklica je imela na glavi bel slamnik, izpod katerega so se vsipali kodrasti lasi. Tudi krilce je bilo belo, okrašeno z višnjevimi trakovi in nožice v rdečih nogavicah, so tičale v tesnih, finih čreveljčkih.

Deček je bil okusno oblečen v pisano lahno obleko in čim bolj se je bližal hiši, bolj je veselo poskakoval okrog svoje spremljevalke. Deklica pa je stopala previdno in oprežno, kot bi pri vsakem koraku pazila, da si ne pomaže obleke.

»Novo obleko ima ta angelček«, nasmehljala se je gospa Koširjeva, »oni razposajenec je pa spet živ kot srebro.«

Hitela je k omari, nabrala velik zavoj sladkorja in sedla nazaj k oknu.

V predsobi so se začeli drobni koraki, nekdo je potrkal in z globokim poklonom je stopila v sobo pestunja in za njo oba otroka.

Gospa Koširjeva je gledala začudena, kot bi ne poznala nobenega.

»Kdo pa je vendar prišel k nam?«

»To sta Dolfek in Avrelinka«, odgovorila je služkinja ponižno.

»Ne, ne, to ne more biti resnično, Avrelinka ni tako krasno dekletce.«

»O, je, je, milostljiva, danes je zato tako zala, ker ima novo obleko.«

Dekletce je prevzeto pogledalo po sebi. »No, Avrelinka, kaj se reče?« opozorila jo je služkinja.

Nališpano dete se je priklonilo rekoč:

»Poljubljam krono.«

Gospa se je sklonila k njej.

»Zares, to je Avrelinka«, saj sem jo komaj spoznala, jej, kako je krasna, v čisto novi obleki, kakor angelček.« In poljubila jo je na čelo in stisnila k sebi.

Med tem je pri peči zacvilila mačka in deček se je spustil v jok.

Gospa je preplašena priskočila in poizvedovala, kaj se je dogodilo.

Ko se je gospa zabavala z Avrelinko, se je Dolfek spazil k peči in vščipnil mačko, ki je mirno tamkaj predla, za rep. Mački se je zdel ta ljubeznivost čisto odveč, neusmiljeno je zacvilila, se v hipu obrnila in prašnila Dolfka v roko. Ta se je začel dreti na ves glas in bele solze so mu začele kapati po obrazu.

»Božček, božček, kam te je pa prašnila, kaži, Dolfek, kaži. Le ne jokaj, mačka je le dobna, ta grda mačka. Pepa, zapodi hitro mačko ven! Le ne plakaj, Dolfek, dala ti bom dobre kave.«

»Nečem«, zakremžil se je razvajeni otrok.

»Le utolaži se, bom dala pa sladkorja, na vidiš?« In nasula mu je polno perišče sladkorčkov.

Dolfek je poželjivo segel po njih in jih začel mašiti v usta. Jok je utihnil kot bi odrezal. Med tem je začelo dekletce nestrno cepetati z nožicami in kazati svojo nejevoljo.

»Kaj pa je, kaj pa je, angelček moj?«

»Še meni!«

»Seveda, tudi tebi, tudi, skoraj bi bila na-te pozabila, na, tudi ti dobiš sladkorčkov, tudi.«

In tudi Avrelinka je začela hrustati sladke bonbone.

Pred revno kočico na pragu je sedel maček. Vrata so bile zaprte. Deček se je zabaval s tem, da je zlagal iz trsak hišico.

»To tako, to tako, to na to, in to počez, tako je čebljak sam seboj in pokladal trske drugo čez drugo.«

Proti koči je stopala nagubana, utrujena starka. Bila je bosa, oblečena v preprosto temno krilo in na glavi je imela ruto skoraj enake barve. Lasje so nekoliko razmršeni padali po obrazu in čelo je bilo oroseno s teškimi potnimi kapljami. Nesla je v roki košaro krompirja in na rami motiko.

Solnce je že zahajalo. Blizu doma je sreča soseda.

»Kam pa tako hitro?« vpraša jo prijateljica.

»Domov se mi mudi, kmalu bo noč, ljudje bod prišli s polja in zahtevali večerjo. Doma je pa Tonček sam in gotovo je že tudi lačen.«

Soseda je segla v žep in dala starki kos kruha: »Tole mu dajte, otroci imajo radi kruh.«

»Bog povrni stokrat. Ta teden otrok še ni pokusil kruha, še nimam smleto.« In hitro je stopala dalje proti domu.

Tonček je zapazil babico že od daleč in hitel nasproti.

»Babica, babica«, klical je ves vesel, da jo zopet vidi.

»No, kaj pa je Tonček? Ali si kaj jokal?«

»Nič, prav nič, zidal sem hišico«, in oprl se je na babičinega krila.

»Si bil že priden, vidiš, zato sem ti nekaj prinesla.«

Vzela je iz žepa kos kruha in mu ga pokazala.

Tončku so se zasvetile oči in presrečna radost mu je zasijala na obrazu.

Babica je odlomila košček, ga pokusila in dala drugo otroku, četudi je bila sama poštemen lačna.

»Ali kravice še ni bilo domov, Tonček?«

Deček je odkimal z glavo, govoriti ni mogel, ker je imel polna usta.

Starka je odprla kočjo, prinesla na prag lonc vode in začela lupiti krompir; Tonček je sedel zraven nje in otepaval okusni kos kruha.

»Ali ata in mame ne bo kmalu?«

»Kmalu bota prišla domov, kmalu, le potrpi, potem bo pa takoj večerja.«

Na vasi so začela mukati goveda in blejati ovce. Začul se je pastirski rog in ubran zvončkanje kravjih zvoncev.

»Sivka je prišla domov, pojdi ji odpri vrata!«

Deček je skočil po koncu in hitel proti mlevu. Za njim je prišla babica, privezala sivko in prinesla seboj molzno posodo. Začela je molziti, Tonček pa je sedel na pragu. Ko je bilo to opravilo končano, je šla starka v kuhinjo, pristavila k ognju krompir in lonec svežega mleka.

V zvoniku je zadonel zvon in vabil ljudi naj počaste nebeško Kraljico. Tonček se je hitro odkril in naredil križ, ki se mu pa ni posebno dobro posrečil.

»Semkaj poklekni zraven mene, pa moli za menoj«, opozorila ga je babica.

Tonček je pokleknil zraven babice, naredila mu je pobožno križ in začela sta moliti. Deček je zrl na babico z velikimi, nedolžnimi očmi kot na neko višje bitje.

»Angel Gospodov je oznanil Mariji« — — — pričela je starka resno in premišljeno. Molila sta dva otroka, eden v mladem, drugi v starem telesu in molila sta tako globuko in zbrano, da so zvezdice zvedavo pogledovale nanju z nebes in mesec sam je prodril s svojimi žarko skozi gosto drevje in ju opazoval. — — —

Ali naj temu še kaj pristavim? Ni treba, niti tega ni treba, da bi povedal, katera teh dveh sličic je na lice in katera narobe. Uganil bo to lahko bravec sam.

Lovska povest.

Gotovo so nekaj krasnega za vsak kraj gosti, veličastni gozdovi, ki se raztegajo uro daleč, podobni zelenemu morju, katero je zdaj mirno kot nežno dete v zibelki, zdaj zopet razmukano in razdivjano kot besna divja zver. Človeku, ki pride v tak senčnat gozd, se zdi, kot bi bil prišel v veličastno svetišče. Skoraj plaho se ogleduje okrog, posluša petje gozdnih ptic, občuduje skrivnostno tihoto, ki vlada na tem kraju, čudi se in strmeč hvali stvarnika, čegar neskončnost se razodeva v stvarstvu. Hrup in šum sveta ne sega sem v gozdno tihoto. Mir in sveži zrak blagodejno vpliva na človeka, otrese se duhomornih skrbij n duh se mu dviga kvišku.

A včasih zajdejo strasti tudi v to veličastno gozdno tihoto in zahtevajo žrtev za žrtev. Nebu kipeči drevesni velikani zrejo včasih prizore, ki pretresajo srce, a komaj se završe, že vlada zopet krog in krog mir in tihota, in človek, ki zamišljen koraka skozi gozd, ne slutí, da je morda pred malo časa zeleni mah rdečila kri in da so se čule tu kletve in prošnje, grožnje in molitve.

Dogode se včasih v gozdih povesti, žalostne in grozne, in tako povest, ki se je dogodila v velikem gozdu na Češkem, hočemo tu podati cenjenim bravcem.

Gosti gozd je ugodno skrivališče za divje lovce, ki hočejo živeti brez težkega dela in hodijo streljat divjačino, ki se brezskrbno pase po gostih šumah. Zjutraj gredo lovci od doma, a ne vejo, če se še vrnejo. Nevaren je njih posel. V gozdu so vsak trenotek pripravljeni, da počí izza grmovja lovčev strel, k lahko v trenotku konča njih življenje. A če zgreši lovčev strel, pomehi lovski tat in morda še le čez več dnij najdejo lovca v gozdu s prestreljeno glavo. In v marsikateri hiši se tedne in tedne pozneje čuje jok in zdihovanje, ker se ni vrnil iz gozda oče ali sin.

Lovce, ki bi bili dosegli visoko starost, najdemo v tem kraju malo, a če jih najdemo, imajo to pač zahvaliti svoji prizanesljivosti.

Niso videli in zapazili, kar bi bili morali zapaziti in rajši so se izognili kraju, kjer bi bili

morali zreti smrti v oči. Lovski tatje poznajo dobro takega lovca in on je prepričan, da ne bo prišel v položaj, kjer bi njegovo življenje viselo na nitki. In če ima tak lovec doma družino ni čudno, da mu pri misli na domače omahne puška, ki jo je nameril na lovskega tatu.

Takih lovcev pa ni maral gozdar Koder, ki je pred kratkim nastopil službo v tem kraju. Takoj prve dni po svojem prihodu je skical svoje lovce k sebi in jim zabičeval, naj ne trpé, da bi razni pohajači delali škodo po gozdu. Takoj, ko zaslede takega tatinskega lovca, naj to takoj sporoče njemu, ki bo že skrbel, da ga potem z združenimi močmi dobe v roke.

Razhajaje so se lovci pogovarjali o gozdarjevih navodilih.

»Le naj hodi sam po noči in po dnevu v gozd, pa bo videl, če bo kaj izdalo«, trdil je stari Mejač. Predno se človek zave, kaj da je, te lahko kak nepridiprav že trikrat ustrelí. No, saj na gospodar tudi sam vé, da govoriti o tatinskih lovcih in se z njimi spoprijeti, ste dve stvari. Čz zvejo ti ljudje, da jim misli Koder stopati na prste, mu bodo kmalu pomagali na drugi svet, prej kot on njim. No pa njemu je drugače. Vdovec je in samo enega sina ima,

»Le norčuj se, morda pridem pa rajši jaz po tvojea lorija.«

»Le pridi ponj, le, saj ga ni družega kot lenoba, vedno spi in dremlje«, smejal se je Mlakar in šel za drugimi proti bližnji gostilni.

Ko so odšli, se je ustavil tudi Mejač in nekaj časa pomišljeval.

»Čemu bi hodil domov? V gostilni pa bi zbijali šale na svoj račun. Naj bo. Za njimi pojdem. Če me es ustrelje kdaj v gozdu, bo imel gozdar na vesti mojo smrt.«

Zavil je proti gostilni. Komaj se je pokazal na pragu, že so udarili gosti v glasen smeh.

»Mejač je vstal od mrtvih. Kako pa da si prišel sem? Mi smo ti že skladali za venec. Vrhar je pa ravno dejal, da bo vzel tvojo vdovo za ženo.«

»Drži jezik za zobmi«, jezil se je Mejač nad Mlakarjem. »Aló — gostilničar, liter vina, da si utolažim jezo.«

»Pa mora naprej plačati na upanje mu ne smete dati niti kaplje, ker ga ne bo več semkaj. Saj mu že grob kopljejo tatinski lovci, ali ne veste?«

Zastonj se je Mejač jezil. Lovci so ga obsipali z zlobnimi šalami kot za stavo. Videl je, da mu jeza nič ne pomaga in začel se je sam

Z bohinske železnice: Podbrdo s Petrovega.

ki pa je tudi že preskrbljen, kdor pa ima kup otrok kot jaz, ta mora misliti tudi na te.«

»Ej, ne boj se tako«, zavrnil ga je njegov tovariš Mlakar, »saj ne bo tako nevarno, kot ti misliš. To bo še veselje, da ne bomo preganjali samo srn in zajcev, ampak tudi ljudi. Par jih imam že zdavnaj na sumu, ki bi jim prav privoščil, da bi prišli že enkrat v past.«

»No, bomo videli«, dejal je Mejač, »sicer si bo pa Koder tudi še premislil, predno se bo nastavljal tatinskim lovcem za tarčo. Ti se pa tudi nikar preveč ne usti, če bi bil tako pogumen, bi ne imel toliko tatov v svojem revirju.«

»I.e počasi, boš videl, zdaj bo šlo pa drugače.« Vzel jih bom na muho te postopače in gozdar bo imel prav dobro »žetev«. Ne greš z nami na kozarec piva?«

»Se mi ne ljubi, gozdar mi je skvaril vse veselje. Pojdem rajši domov delat testament, ker vem, da bodo tatinski lovci prej postrelili nas, kot pa mi nje. Če hočeš, pridi v nedeljo k Osolniku, bom pa dal za pol litra, če bova še živa.«

»Ha-ha-ha! to je izvrstno, da misliš že res kar na smrt. Če bova živa, torej se snideva, če pa ne boš, pridem pa na dom po tvojega filaksa za spomin.«

smejati in dovtype zavračati z dovtipi, tako da smeha ni bilo ne konca ne kraja. Vsi so pozabili na tatinske lovce in na gozdarjeva naročila, celo Mejač je postal pogumen, tako bi jih šel precej lovit.

Še le proti večeru so se veselili in pogumni razšli in sklenili, da se kmalu zopet snidejo.

(Dalje prih.)

Ameriška dramatika. V Ameriki pride v kratkem na oder dramtizovano delo, ki pred očuje vse postopanje v ameriških klavnicah. Pred očmi gledalcev bo tekla prešičja kri v potokih. Svinje bodo krulile s pomočjo gramofonov, ki bodo to posneli v klavnicah, mesarji bodo razsekavili meso, kuhali ga itd.

Brzovaj brez žice spojen z navadnim brzovajom. Josip Rodet je iznašel način, po katerem je mogoče spojiti brezžične brzovajne postaje z navadnimi žicami. Te iznajdbe se bodo poslužili pri prekomorskih brzovajih. Preko morja bo vodila brzovajna progá brez žice, ki se bo na bregu spajala z žico navadnega brzovaja. Ta bo prenašala potem brzovaje v notranje dežele.

Razgled po domovini.

Na III. slovenski katoliški shod v Ljubljano. Agitirajte že sedaj, da bo udeležba na tem shodu sijajna. Zastopani naj bodo vsi naši občinski odbori po svojih županih, svetovalcih in odbornikih. Tudi Slovenci po drugih krajih izven Kranjske se pripravljajo na udeležbo. Vrli slovenski Korošci so sklenili razviti živahno agitacijo. To vest smo prejeli z največjim veseljem, da bomo imeli priliko pozdraviti v svoji sredi naše zatirane brate Korošce. — 26. avgust bo dan slovenskega katoliškega ljudstva.

+ **Na tretji slovenski katoliški shod!** Prihodnji teden naj se izvrši po župnijah glavno delo za udeležbo na katoliškem shodu. Izpolnjene zglasilnice, naj župni uradi blagovolijo poslati do 30. julija na naslov: dr. Evgen Lampe, Ljubljana. Komur zmanjka zglasilnic, naj se oglasi, da se mu takoj pošljejo. **Društva** naj takoj prijavijo svojo udeležbo in naj povedo, ako pridejo z zastavami. Tudi naše **pevske zборе** prosimo, da pohite v Ljubljano in da nastopijo zvečer 26. avgusta na ljudski veselici. Vsak pevski zbor naj že zdaj naznani svoj prihod, tudi skladbe, ki jih hoče peti! Priporočamo tudi, da se na **dekanijskih konferencah** vrše pogovori, o kolikor mogoče veliki udeležbi na katoliškem shodu. Ako vsak naš somišljenik stori svojo dolžnost, tedaj bo 26. avgust res vesel dan za katoliško narodno Slovence, dan, na katerega bomo lahko ponosni. Zato pa takoj vsi na delo! Tudi slovenske brate bomo z navdušenjem pozdravljali na našem shodu in so že mnogoštevilni hrvaški, češki in poljski listi prinesli obljube za udeležbo na III. slovenskem katoliškem shodu. Tembolj je dolžnost vseh Slovencev pokazati z največjo udeležbo svojo zavednost. Od mesta do mesta, iz trgov do najmanjših vasi naj prodira klic: **Na tretji slovenski katoliški shod v Ljubljano!**

Cerkveno odklikovanje. Vsled smrti stolnega prošta dr. Janeza Kulavica izpraznjen kanonikat pri ljubljanski stolnici je podeljen preč. gosp. konzistorijalnemu svetniku Jožefu Šiška, ravnatelj knezoškof. ordinarijate pisarne. — Premilostni g. knezoškof dr. Jeglič je imenoval preč. g. Jan. Brenčeta, mnogozaslužnega župnika v Preski pri Medvodah za svojega duhovnega svetnika.

Kanonično vmeščen je bil v škofijski kapeli pretekli teden novoimenovani kanonik kolegiatnega kapitlja v Novem mestu, veleč. g. Janez Virant, doslej župnik v Mokronogu.

Ljubljanski liberalci tepeni. Takega poraza še niso doživeli ljubljanski liberalci, kakor pretečeni četrtek 13. t. m. Sklicali so po mnogih letih prvi javni ljudski shod. Kot poročevalca sta bila oglašena advokata dr. Triller in dr. Tavčar. Hotela sta pogrevati stare laži o izdajstvu koroških in štajerskih Slovencev po naših poslancih. Shod bi se moral pričeti ob polu 9. zvečer, a že ob 8. je bila dvorana »Mestnega Doma« nabito polna. Prišlo je namreč premnogo somišljenikov »Slovenske Ljudske Stranke« in socialnih demokratov. Ljudstva je bilo tudi pred »Mestnim Domom« vse polno. Dr. Tavčar je že eno uro pred shodom stražil pri vratih in zagrozil, da ne pusti v dvorano naših mož: oba Gostinčarja, Štefeta, in Moškerca. A kljub Tavčarjevim grožnjam so prišli vsi štirje v dvorano. Za predsednika

so izvolili med glasnimi protesti liberalca dr. Ravniharja, ki je dal besedo dr. Trillerju. Ta je začel govoriti o splošni volilni pravici, dasi je sam on njen strasten nasprotnik. Ko je začel udrihati po dr. Šusteršiču, ki se je toliko trudil, da pridobi kar največ ugodnosti za Slovence, radi česar so ga srdito napadali nemški poslanci, tedaj je nastal velikanski hrup proti Trillerju, ki je izblebetal tako neresnico, da je dr. Šusteršič izdal Korošce. Ravno tisto popoldne je namreč dr. Šusteršič v državnem zboru se trudil na vse kriplje, da bi dobili Korošci enega poslanca več, a so ga preglasovali Nemci. In sedaj pride domišljivi Triller in se zadirja v dičnega našega voditelja, kojega delavnost pripoznavajo celo nemški liberalni poslanci vseh strank. Klici »Živijo Šusteršič« so se vedno glasneje ponavljali, Triller je postajal bled kot zid in hitro je moral končati. Ko je Triller nehal, je vrgel Predovičev hlapec neki stol po dvorani. Sedaj se je pa začela rabuka. Stoli so frčali na vse strani, steklo je pokalo, divji sokoli so tolkli s svojimi palicami, s kojimi so se oborožili in vladni komisar g. Wračko je moral zaključiti shod. Liberalci so potepeni bežali, dr. Tavčar, ki je mislil govoriti svoj naučni govor, ni mogel priti do besede. Zmagovalno ljudstvo pa je klicalo: Živela splošna volilna pravica, živijo dr. Šusteršič. Ti klici so se še dolgo ponavljali. Liberalci so dobili tako brco v svoji trdnjavi, da je ne bodo nikdar pozabili! Izgubili so vse veselje, da bi se še kdaj upali napraviti javen shod. Liberalci so uvideli, da tudi z »izdajstvom koroških Slovencev« ne pridejo nikamor, o »izdajstvu štajerskih Slovencev« so bili pa že tiho, saj so ti ravno po dr. Šusteršičevem prizadevanju, dobili še sedmi mandat. Pokazalo se je liberalcem tudi, da v Ljubljani ne bodo lagali o dr. Šusteršiču, ki je zadnje dni naredil več za Slovence nego liberalci vsa leta.

Bivši poštar Muršec, ki je bil pri zadnji porotni obravnavi v Ljubljani oproščen hudo delstva poneverbe, katero so mu očitali, da jo je izvršil v Železnikih, je bil zopet prijet od deželnega sodišča. Baje so prišli na sled novim nerednostim. Muršec je strasten liberalec »Narodove« baže.

Naša zmaga. Kljub silnemu nasprotstvu liberalcev, katerim načeljuje gostilničar Rus, je bil izvoljen naš deželni poslanec g. Košak že desetič za župana na Grosupljem. Slava zavednim volilecem, g. župana pa: Na mnoga leta!

Umri je v Ilirski Bistrici vpokojeni kaplan in slovenski pesnik č. g. Janez Bilc. Rojen je bil l. 1839 v Trnovem, v mašnika posvečen l. 1864. Veliko let je bival bolan v svojem rojstnem kraju, kamor so ga položili tudi k večnemu počitku. Naj počiva v miru!

Samoumor dveh zagrizenih liberalcev. Pretekli petek si je v svojem stanovanju prerezal žile na vratu in na rokah trgovčev sin Pavel Lozar, ki je imel trgovino na Glavnem trgu. Vzrok samoumora je poneverjenje večje svote denarja (po mnenju nekaterih okoli 10.000 K) na »Glasbeni Matici«, katere dolgoletni blagajnik je bil Lozarjev Pavel, ki je najraje posedal po gostilnah. Raniki je bil navzoč na vseh liberalnih shodih, bil je strasten agitator za »Narodovo« kliko in zelo spoštovan pri ljubljanskih liberalcih. Prej ta dan so ga zarubili. Ker se je imel vršiti v petek občni zbor »Matic« in bi bili prišli na sled goljujici, si je vzel prej življenje. Žalostna smrt! — V soboto 14. t. m. se je ustrelil trgovčev sin

Jesenko s Starega trga. Tudi ta je bil liberalen agitator.

Slovenskemu katoliškemu izobraževalnemu društvu v Trstu je takoj ob ustanovitvi pristopilo 90 članov. A to število se bo gotovo kmalu pomnožilo. Predsednik društva g. finančni uradnik Jelenc. Želimoo društvo vsestranskega razvoja!

Otvoritev nove železnice bohinjske. Danes opoldne bodo slovesno otvorili novo železnico. Na postajah vihrajo cesarske in slovenske zastave. Pozdravi se bodo govorili v domačem slovenskem jeziku. Ob tej priliki prinašamo več slik iz ozemlja, po katerem teče nova železnica.

Novo lekarno so odprli v Ljubljani na oglu Bleiweisove in Rimske ceste. Imenjuje se »pri kroni«.

Liberalci si prizadevajo na vse mogoče načine, da bi se uvedla razporka v Avstrijo, to je razkristjanjenje katoliškega zakona. Odseku, ki bo o tem sklepal v državnem zboru dunajskem načeljuje kranjski liberalec dr. Ferjančič. Ta je baje sam tudi za razporko, kakor njegova tovariša dr. Tavčar in bradati Plantan. Grozno žalostne posledice bi nastale, ako se to sprejme. Dokaze zato imamo na Ogrskem. Vsako leto se namreč množi tam število ločenih zakonskih. L. 1900 je bilo n. pr. razporko 3553, lansko leto že 6517. V šestih letih se je to število skoraj podvojilo. Če 29.000 raztrganih zakonov in nesrečnih rodbin, to je posledica liberalnega napredka. Kaj takega nas čaka tudi v Avstriji, če bodo zmagali liberalci. Mogoče še v tej zasedanju ne pride do glasovanja. Kadar pa bodo nove volitve za državni zbor, tedaj pa metlo v roke v podobi glasovnice, da se pomečejo vsi liberalni kandidati, ki bi hoteli iti na Dunaj zgago delat med staro šaro. Čim več zavednih katoliških poslancev bomo imeli na Dunaju, tem več pravic nam bodo priborili.

Kava v korist družbe sv. Cirila in Metoda, katero bo prodajala ljubljanska trdnjaka Perdan, se začne prodajati 21. julija. Naročajte samo to kavo, ker s tem se zelo pomore naši koristni slovenski šolski družbi sv. Cirila in Metoda.

Umri je v Štefanji vasi znani in priljubljeni posestnik in gostilničar g. Ivan Čerita. Naj v miru počiva!

Goriški Slovenci — složni. Veliko krivice, so nameravali napraviti goriškim Slovincem. Na novo postaji v Gorici, kjer prebiva več kot polovica Slovencev, so napravili samo nemško-italijan. napis »Görz-Gorizia«. Slovence so popolnoma zatajili, kakor da bi tu bivali le Nemci in Lahi. Sicer politično razdvojeni slovenski stranki sta se našli tu, da odbijeta skandalozen napad. Ta složen nastop je izdal, da se bodo napis odstranili. Novi se sedaj ne bodo še postavili.

Želje liberalcev po razporoki se ne bodo še tako hitro uresničile. V odseku je namreč vlada izjavila, da se sedaj ne upa priti s tem predlogom glede razporka na dan, češ, da je to občutljiva točka. Stotisoči podpisov, ki so prišli iz cele Avstrije na vlado so tako vplivali nanjo, da se ne upa ustreči liberalnim brezvercem. Načelnik odsekov dr. Ferjančič je debelo gledal, ko je čul to vladino izjavo. Res je, v slogi bomo katoličani vse sovražnike vere zmagali.

16letno deklico zadela kap. V Ljubljani je nedavno zadela kap 16letno deklico, hčerko železniškega mojstra g. Bezzjaka. Ta strašna morilka, ki zahteva vedno več žrtev ne priznava niti mladini.

CENJ- »DOMOLJUBOVIM« NAROČNIKOM!

Prihodnja številka »Domoljuba« bo nepreklicno zadnja za vse tiste odjemalce, ki niso doposlali naročnine. Seveda jim bomo takoj doposlali zastale številke, ako nam morebiti pozneje določijo letni znesek.

One cenj. naročnike pa, ki jim je potekla naročnina koncem prvega polletja, nujno opozarjamo, da bomo tudi njim ustavili list, ako tekom meseca ne obnovijo naročnine za drugo polletje. K sklepu opominjamo tudi takozvane skupne odjemalce lista, da v najkrajšem času poravnajo svoj račun.

Na verigo se je obesil v Zalogu pri Postojni gospodar Franc Žigman. Žena ga je našla v takem položaju. Pravijo, da se mu je zmešalo.

Velik požar v Ljubljani. V torek 10. t. m. je jelo goreti v Fröhlichovi hiši na Dunajski cesti. Požar, ki je divjal v podstrešju pri umirovljenem poštnem uslužbencu Ivanu Tomnicu, je žugal npepeliti celo hišo. Hitro dospelim ognjegascem se je posrečilo v primeroma zelo kratkem času pogasiti ogenj. Velik tram je padel pri gašenju na glavo načelniku ognjegasnega društva gosp. L. Štriclju in mu prebil čelado, ki je preprečila večjo poškodbo. Ako bi bil ogenj nastal ponoči, bi ne bilo mogoče ognja ustaviti in še marsikatero človeško bitje bi bilo postalo prav lahko žrtev plamena.

Ljubljanski Nemci so bili pretekli teden jako razburjeni. Prirediti so nameravali svoj »Sommerfest«, na katerem se pa ne vrši vse v avstrijskem duhu. Zato je odgovodala sodelovanje pri tem slavlju vojaška godba. Radi te odpovedi je nastal silen krik po vsenemških liberalnih listih, kakor, da bi se bila dogodila našim Nemcem bogve kaka krivica. Štajerski nemški poslanec W a s t i a r je radi tega takoj interpeliral ministra in pa radi postopanja deželne vlade kranjske pri predpripravah za to izzivajoče slavje ljubljanskih turnarjev. Nemcem se v naši deželi predobro godi, zato so vedno bolj drzni.

Povodom zlate maše mil. gosp. prelata Rozmana je izdal pripravljalni odbor jako lične razglednice s sliko zlatomašnikovo, ki se dobe tudi v prodajalni katoliškega tiskovnega društva. Ker obeta biti večerna veselica zelo dobro obiskana, se priporoča, da se preskrbe vstopnice o pravem času. Dobe se v trgovinah Zalaznik, Zorec, Bahovec in Lončar.

Liberalci in delavstvo. Kako sovražijo slovenski liberalci iz dna duše našega poštenega kmeta, prav tako sovražijo tudi delavce. To so že opetovano pokazali, zlasti v »Slov. Narodu«, kjer so na najgrše načine zasramovali in blatili delavstvo. Nedavno se je vršil — kakor smo poročali v kratki notici — sijajen vseslovenski delavski shod v Preski, kamor so prihiteli slovenski krščanski delavci od vseh krajev naše domovine in tudi s Koroške in Primorske. A ta shod, kajpada ni bil po volji kranjskim liberalcem. Norčevali so se iz delavskih množic, ki so prišle zato sem, da se dogovore, kako bi izboljšale svoje stanje. Slovenski liberalci so imenovali v svojem podlem listu »Narodu« te poštene delavske može izdajavce. Sram jih je bilo liberalcev, ki si upajo take primke dajati delavskemu trpinu, ki mora delati mnogokrat pozno v noč, da si prisluži vsakdanji kruh. Te psovke si bo naše delavstvo zapomnilo in jih z obrestmi vrnilo za časa raznih volitev, ko bodo prihajali liberalni agitatorji prosit za delavske glasove. Takim liberalnim zasramovalcem naj pokaže naše delavstvo — vrata.

Ponesrečil se je v vevški papirnici 16letni J. Kocjančič, ko je snažil papirni stroj. Vreteno ga je prišlo in mu zmečkalo desno reko, katero si je poleg tega še hudo opeknel. **Na solncu** so mnogi opazili prejšnji teden veliko pego.

Naši rojaki v Rimu. Na gregorijanskem vseučilišu so naredili doktorat iz cerkvenega prava gg.: Alojzij M e r h a r, M. Vraber, J. Kobal, g. dr. modroslovja F. Lukman pa tudi doktorat iz bogoslovja. Mladim doktorjem naše iskrene čestitke!

Interpelacije. Pretekli teden je v državnem zboru interpeliral naš poslanec dr. Ivan S u s t e r š i č železniško ministristvo glede postopanja pri odkupu zemljišč za železniško zgradbo na Gorenjskem. Štajerski katoliški poslanec dr. K o r o š e c je interpeliral pravosodnega ministra glede jezikovnih razmer pri štajerskih sodiščih v Soštanju.

V Ljubljani so pretekli teden aretirali nekega kokošjega tatu, ki je raznim strankam okrog Trnovega povžil mnogo kokoši. Ta uzmovič, ki je svoj plen na licu mesta poklal, je brezposelni dninar Peter S t r n i š a, ki je stanoval na Opekarski cesti.

Poboji. Kovač Jožef Jurman iz Zaplaza se je v pijanosti sprl s svojim tastom Jakobom Gliha in mu je s sekiro zadal dva tuka udarca, da je tast v par dneh umrl. Jurmana so izročili sodišču v Novem mestu. — V Predosljih je prišel kočar Peter Cvek v gostilno J. Celarja po osminko žganja, da ga ponese domov. Pred gostilno se je Cvek sprl s Celarjem in njegovo rodbino. Stepli so se, in pri tem je dobil Cvek tako poškodbo, da je umrl. To nesrečno pijančevanje je torej zahtevalo tekom enega tedna kar dve žrtvi. Kako žalostno! Boj pijančevanju na vsej črti! Celar, ki je bil ves potr radi smrti Cvekove je skočil v vodo in utonil.

Za kanonika kolegijalnega kapiteljna v Novem mestu je presvitl cesar imenoval velec g. dekana in župnika v Smartnem Antona Z l o g a r j a.

Deželni predsednik Schwarz je obiskal pretekli teden Tržič in Kranj. Povsod so ga zastopi sprejeli zelo sijajno. Prav prisrčen je bil zlasti sprejem v Kranju. »Narodovi« pozivi, naj bi se deželni predsednik ne sprejemal slovesno, ne najdejo nikjer tudi med liberalci nikakega odmeva.

Huda nevihta je divjala pretekli teden po nekaterih krajih Dolenjske, tako v Toplicah, dalje v Poljanah, kjer je treščilo v pod g. Pečaverja; v Strugah je strela udarila v kozolec Janeza Zupančiča v Tisovcu.

Nove maše v Ljubljani. Preteklo nedeljo je bilo v Ljubljani več novih maš. Na Rožniku jo je daroval č. g. Josip D e m š a r iz Tržiča; pri uršulinkah č. g. Franc K r h n e iz Vipave; pri lazaristih č. g. Janez R i h a r iz Logatca; pri oo. frančiškanih ob 7. zjutraj č. g. Ivan K m e t iz Tržiča in ob 9. frančiškan č. o. O t o.

+ Prvi slovenski protialkoholni kongres ki se je v nedeljo izvršil v mali dvorani hotela »Union« v Ljubljani, je bil izvrstno obiskan. »Abstinent« je lahko zadovoljen z uspehom, saj niso bili zastopani le Ljubljancani, ampak na shodu so bili abstinenti in prijatelji s Primorskega, Štajerskega in Koroškega. Zlasti je bilo na shodu zelo veliko učiteljc in učiteljev. Nekaj smo pa le pogrešali, namreč zastopnikov onih činiteljev, ki so v prvi vrsti poklicani, da delujejo na omejitve pijančevanja. Ne kranjski deželni vladi, ne magistratu in tudi deželnemu odboru se ni zdelo vredno, da se udeležijo zborovanja, na katerem so bili navzoči prijatelji abstinentnega gibanja iz vse Slovenije. Drugod se udeležijo takih kongresov ministri, no, pri nas pa zastopniki oblasti nrajo smisla za to. Ob 6. uri je bila nova maša abstinenta č. g. Antona Demšarja na Rožniku, h kateri so bili vabljeni pred vsem

udeleženci kongresa in pri kateri je propovedoval »Abstinentov« predsednik dr. Krek. Popoldne so bila pa na kongresu sledeča predavanja: L. Smolnikar o zgodovini protialkoholnega gibanja; dr. Krek: Alkohol in produktivni stanovi; profesor E. Jarc: Alkohol in inteligenca; gospica M. Stekar z Dunja: Žensko vprašanje in alkohol. Debate sta se udeležila Jakob Milavec in dr. Pegan. Popoldne so pa govorili: dr. Dolšak: Alkohol in telo; dr. Robida: Alkohol in duh; Josipina Erzenova: Delavke in alkohol; Fr. Avsec: Alkohol in narod; Anton Jarc: Alkohol in vzgoja; J. Podlesnik: Abstinentne organizacije; M. Moškerc: Alkohol in tisk. Debate sta se udeležila dr. Krek in profesor Jarc. Shod je pisмено pozdravil ljubljanski knezoškof. Zborovanje je vodil jako spretno profesor E. Jarc. Zvečer je bila lepa veselica, ki je pokazala, da znajo ljudje biti tudi brez alkohola veseli.

+ Za cestarje na državnih cestah. Poslanci raznih strank so že opetovano pozivljali vlado, naj cestarjem na državnih cestah primerno izboljša plače in pokojnine. Dotično resolucijo je tudi poslanska zbornica odobrila pred dvema letoma, a zgodilo se ni nič. Ravno kar so poslanci dr. Korošec in tovariši v državnem zboru vložili predlog, naj vlada čimpreje državnim cestarjem primerno izboljša plače in pokojnine.

|| Zlata maša prelata č. g. Janeza Rozmana. Cerkevna slavnost se prične v nedeljo 22. t. m. zjutraj ob 9. uri. Nekaj posebno lepega obeta biti sprejod v cerkev. Pri veliki pontifikalni maši sodeluje slavna društvena godba. Začetek cerkvene slavnosti naznanijo trije streli z ljubljanskega grada. Tako bodo naznanjali po trije streli tudi glavne dele maše. Pevski zbor bode pel novo nastudirano mašo. Gospod vodja Gerbič pa pripravlja lepo iznenadenje z novo himno, katero je komponiral za to priliko. — Deputacije se poklonijo po maši v prelatozem stanovanju. K dosedaj priglašena deputacijam se je prijavila še deputacija gospodinj šentjakobske fare, deputacija občinskih odbornikov zlatomašnikove rodne občine, Godovič pri Logatcu in deputacija deklet, ki poklonijo krasen šopek.

|| Epidemija legarja na Rakovniku. V zavodu salezijancev na Rakovniku obolelo je zadnje tri dni v vsem 17 dečkov za legarjem. Mestni magistrat je po naznanilu bolezni takoj odredil najstrožje zdravstvene odredbe, da se zabrani razširjevanje te bolezni. Desinfekcija vrši se ne le ob bolniških posteljah in v bolniški sobi, temveč po celem zavodu. Posebna straža brani vstop vsakemu tujcu. Prepovedano je občinstvu obiskavati kapelico in svetišče v zavodu. Ker je prav mogoče, da so zanesli dečki z nekega izleta kal te bolezni v zavod, ter da so vodnjaki okuženi z bacili legarja, dal je mestni magistrat takoj vodnjake uradno zapreti, vodo iz njih pa bakteriološko preiskati. — Velika spalna soba v stranskem poslopiju določena je za bolniško sobo; bolniki so v oskrbi zavodnega zdravnika, strežje jim strežnice-redovnice. Mestni magistrat nadzoruje strogo izvršitev podanih varstvenih odredb in je trdno upati, da se epidemija omeji.

Gorenjske novice.

Iz kamniškega okraja.

g Iz Mengša. Šolsko leto je bilo sklenjeno v soboto s službo božjo in zahvalno pesmijo. Otrok je bilo letos v šoli 446, gotovo lepo število. Dvoje učiteljskih močij bo šolo zapustilo, namreč g. Ivan Žagar in gospa Iva Jamšek,

riko. V tukajšnjih tovarnah ne zaslužijo veliko, tam pa se jim obetajo lepi dohodki pri šivanju slamnkov. Tudi iz Domžal jih je šlo že precej. Da bi le ostale dekleta nepokvarjene! — D r u š t v o se pripravlja na novo igro. Predstava bo v veliki dvorani Ladstätterjeve tovarne. — Od druge strani se nam piše: Da se ne bo naših domačih razmer krivo sodilo in mislilo, da je stvar zgolj osebna, ali da je nasprotstvo nastalo šele zadnje čase, izjavljamo, da stoji v

stiti prostega časa močjem in mladeničem, ravno zato, ker so bili udje izobraževalnega društva, ne pa »gosti praznim klopem«, kakor je bilo doslovno v dotičnem uvodnem članku? In kakor je bilo takrat, tako je še dandanes. Resnica je, da nam ni bila godba nikdar naklonjena. Sicer je pa naše najvažnejše delo dandanes v političnem oziru organizacija mož po psameznih vaseh, v gospodarskem in socialnem sodelovanju pri zadrugah, posojilnicah in izobraževalnih društvih, v verskem pri Marijinih družbah. Veseli nas pa, da imajo naš listi v zadnjem času ne samo več čitateljev, ampak tudi več dopisnikov iz raznih krajev. S tem je za nas stvar pojasnjena in končana.

Devetletni ud izobraževalnega društva.

g Iz Podbrezij. Čez dolgih dvanast let smo dobili zopet kapelana v osebi č. g. Jeglič Ivana. Ker je gospod kapelan domačin, bo gotovo priljubljen. Njemu pa iz srca želimo zdravja!

g Iz Velesovéga se nam piše: Pred kratkim je imel smledniški nadučitelj Repe ob priliki odkritja nagrobnega spomenika velesovskega učitelja Petkovšeka imeniten govor, v katerem je med drugim rekel: »Rajni Petkovšek je ves živel za šolo.« V izpopolnitev tega govora moramo dodati: Rajnik je tudi umrl — za šolo! —

g Iz Komende. Pri nas posojilnica prav dobro nareduje; v enem letu je imela nad 200 tisoč kron prometa. Vidi se, da je bila za nas res potrebna. Tudi zadrugna mlekarna lepo uspeva. Sedaj dobiva 1200 litrov mleka na dan. Le tako naprej za pravi gospodarski napredek.

Iz kranjskega okraja.

g Od sv. Jošta se nam piše: Na dan sv. A n e, t. j. 26. t. m. bode tu romarski shod. Duhovno opravilo bode ob 6. in ob 9. uri.

g V Kranju bo pel 29. t. m. naš rojak č. g. Ivan K a v č i č novo mašo. Drugi novomašnik je č. g. G o g a l a, ki bo pa vsled mladosti prejel še le mašništvo v oktobru.

g Cerklje. — Ne maramo 2000 K od Babičevega fantka, katerih tako ne upa založiti, ker meni, da se še pri sodniji ne dela pravica, dokler ne prinese 500 K, katere je razpisal na svoje in »Gorenjčeve« laži s svojim podpisom. 500 K je 4-krat manj kot 2000 K; kdo mu bo verjel, ako ne upa prinese 500 K, da bi dal 2000 K. »Kdor ni v malem zvest, se mu ne da veliko v pest.« Le po vrsti! Ali je mogoče kača v žepu? — **Pride naj po 1000 K**, katere je položil pri županstvu v Cerkljah vsled sumničenja »Gorenjčevega« g. kaplan. Vsaj fantek pri-sega na »Gorenjca« in ker je moder, je sumničenje tudi dobro premislil in pretuhtal, ima dokaze v rokah o slepariji, tako bi mislil človek, ko prebira njegove širokoustne dopise v »Gorenjcu«, toda glejte; sumničil je brez vsakega povoda in dokaza odbornike »Hranilnice in posojilnice«; zdaj si misli 1000 K bi bilo dobro dobiti, toda kako. Mi ne vemo! Vemo samo to, kako ime zasluži Babičev fantek, ako ne prinese 500 K, ali ne pride po 1000 K. Fej, fantek! Patent vzemi! — **Kdo je kriv prepira v Cerkljah**, se povprašujejo ljudje in liberalci kaj radi zvrčajo krivdo od sebe. Krivi so pa vsega prepira edino le liberalci. Premislimo malo preteklost! Ko je sedanji odbor »Hranilnice in posojilnice« se na vso moč prizadeval rešiti »Hranilnico in posojilnico« propada, in tako odvrniti boben od revežev, ki so imeli posojila od posojilnice, norčevali so se liberalci iz odbornikov in skušali spraviti iz odbora, zveti s tem posojilnici zaupanje in ko bi propadla, potem bi še le po Babičevem modrem nasvetu novo ustanovili, ko bi bili reveži zapodeni po svetu. Ali ni umljivo, da se nevolja ljudi obrača proti takim svetnikom! — **Ustanovljeno je bilo izobraževalno društvo.**

Restavracija „Vintgar“ in „Žumrov šum“.

ker se jeseni odpre nova dvorazrednica v Jaršah. Ker je dan šolskega sklepa navadno dan plačila med otroci, je šolsko vodstvo letos modro ukrenilo, da je vse šolsko osebje peljalo Jaršane z zastavo v novo šolo poslovivši se od Mengša. Pred novo šolo je imel g. nadučitelj lep nagovor. Dal Bog, da bi bila nova šola Jaršanom v blagor! — N e k a j d e k l e t je zopet zapustilo domači kraj in odšlo v Ame-

zapisniku izobraževalnega društva, da je vodstvo godbe že pred štirimi leti, ko je bil tukaj političen shod kat. nar. stranke, ob istem času v drugi najbližji gostilni priredilo na prostem koncert le sto korakov od zborovalnega prostora — gotovo ne iz ljubezni do naše stranke. »Slovenec« je to takrat v uvodnem članku javno ožigosal. To je dejstvo, ki ga nikdo ne utaji. Ali ni bilo takrat dolžnost vodstva godbe pu-

Tega ni mogel gledati Lapajne, ustanovil je »Citalnico«, ki naj bi delovala ravno v nasprotnem smislu. Hotel je razun prepira spraviti še kaj hujšega med ude nasprotnih družtev, toda Cerkljani mu niso šli na lim. Dobil je pod svoje očetovske peroti Babičevega fantka, s katerim je menil kot s »spreobnencem« narediti vse Cerklje liberalne. Toda vse brez upa zmage! Spavaj mirno! Kaplan namerava ustanoviti mlekarno. Ustanovimo jo mi, da ne izgine v valovih pozabjenosti, da dobimo kaj vpliva, tako so se navduševali. In tem navdušenim mladenčem brez tal je šel Legvart na lim. Spoznal je svojo napako in uvidel, kako lončene noge ima liberalna mlekarna, prišel je prosit g. župnika naj pomaga liberalni mlekarni do zaupanja, naj pristopi sam pod kruto komando Babičevega fantka! Zastonj trud! Ob ustanovitvi je odpiral veliki nekmet svoja široka usta: »Ako bodo farji zraven, bo slab«, čenčal o dolgovih »Gospodarske zveze«. zdaj pa gospod župnik: »Na pomoč!« Kratkovidna prevzetnost. Mlekarno imamo, ustanovimo posojilnico nakljub »Hranilnici in posojilnici«. Neizkušenemu fantku jih je šlo pet na led, ko je dal pred cerkvijo oklicati, da jo 10. junija t. l. ustanove. Zbrali so se v posvet, prešteli in precenili sebe in svoje kosti, spoznali se za preslabe in imajo dolge nosove. Posojilnice, ali kot je sanjaril Lapajne z Babičevim fantkom, kreditnega društva niso mogli ustanoviti. Kdo je tega kriv? Ali mogoče odborniki »Hranilnice in posojilnice«, ki imajo stroške, skrbi in morajo preslišati marsikatero, da bi odvrnili škodo od občine? Neodvisni buletjni so krivi, ki se dajo farbati fantku in Lapajnetu. Le naprej! — **Cez 1800 K** mora občina Cerkljanska za eno leto plačati samo za upravo šole v Cerkljah in na Št. Urški gori. V to spada kurjava, pometanje, snaženje, črnilo, nekaj knjig in nekaj druge drobnjave. Občani, ali ni to malo velika vsota 1800 K. — **»Domoljub« laže**, tako se rad razkorači Babičev fantek in za njimi vsi oni, ki leže na trebuhu pred njim in Lapajnetom. Toda mi se ne bomo prepirali z Babičevim fantkom kdo laže, ker on ne zna najbrže več resnice ločiti od laži, drugače ne bi bil podpisal svojega imenitnega imena pod šest lažij v »Gorenjcu.« Ako pa je prepričan, da »Domoljub« laže, naj prinese 500 kronic, ako pa teh ne upa, ker je »Gorenjca« speljal na led, naj pa vsaj pride po 1000 K. Zupan jih hrani! Korajša velja!

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Nogo si je zlomila Mina Trilar iz Starrega dvora pri Stari Loki, ker je padla s češnje. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnišnico.

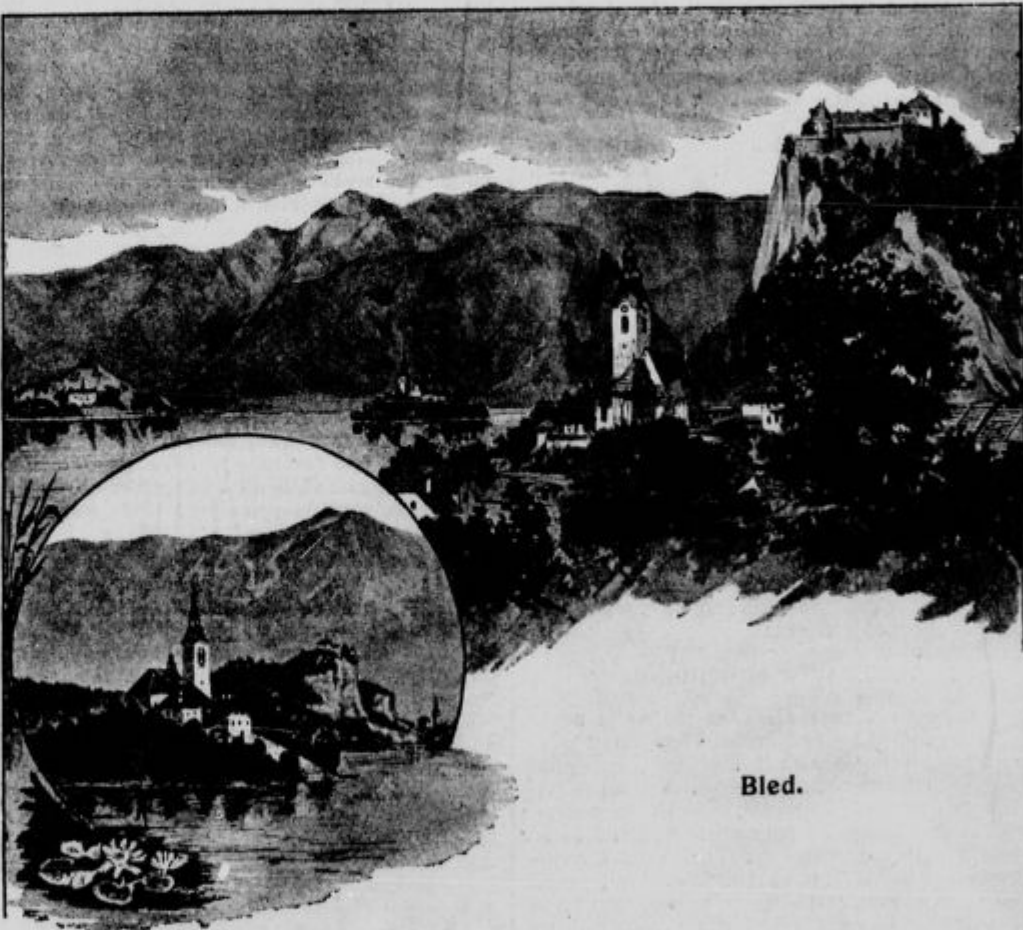
g Šest jih je padlo Poličkovih na Trati, ki so vedrili pod kozolcem, ko je strela blizu tam udarila, pa so vendar še vsi vstali.

g Tepez med otroci. Šolski otroci iz Stare Loke so tako pretepli svojega součenca iz Moškrina, da so ga morali prevideti, ker je v nevarnosti njegovo življenje. Kaj bo s tako mladino? Stariši na noge!

— **Grmekova slavnost v Sori** se je tako izvršila, kot smo pričakovali. Domačih ljudi so prišli samo Grmekovi in Brcetovi pristaši, znani liberalci so prišli iz vse okolice, in požarne brambe iz Škofje Loke, Stare Loke, Št. Jurja pri Kranju in iz Pirnič oziroma Smartno pod Šmarno goro. Da so prvoimenovalne prišle, če tudi v majhnem številu, se ne čudimo, obžalujemo pa može iz Pirnič in Smartna, da so šli na lim Grmeku in Brcetu. Sicer je pa jako mnogo naših ljudi, ki so šli od krščanskega nauka, ostalo v Sori, ter so poslušali godbo iz Kranja, ki je dobro igrala, pokrepčat pa so se hodili k Kofolu, v tako znano Brajčevo gostilno. Pri veselici je Brce zgovoril, in povdarjal, da treba dejanja.

Upamo, da njegov govor ni dosti škodoval, ker ni imel več pazljivih poslušalcev. Ob pol enajstih zvečer je prišel Brce trkat na vrata občinskega odbornika v Sori Andreja Dolinar, in se jezil nad njim, da naj mu preskrbi orožnikov, češ, takrat ko so mene izganjali iz Sore, si pripeljal dvanajst orožnikov. Ali ima Brce pravico zahtevati od občinskega odbornika, naj mu preskrbi orožnikov? Ali ima Brce pravico priti v ta namen razbijat po vratih mirnega moža, ga klicati na odgovor in mu vznemirjati vso družino? Ali ni to kaljenje nočnega miru? Sploh je vsa udeležba pokazala, da je imela veselica namen, pomagati, kakor smo že prej pisali. Grmeku in liberalizmu na noge. Ločani so bili prišli na veselico samo s pogojem, da se ne govori o politiki. Ko je pa začel zabavljati Brce, so vstali in odšli.

otroci cesarsko pesem, se odpelje dvorni vlak. Ob 1. uri 34 minut se počasi vozi čez Vintgarški most, ob 1. uri 41 minut pride na Bled. Tam na postaji zopet čaka duhovščina, uradi, društva, šolarji itd. Nadvojvoda izstopi. Predstave. Deklica mu izroči šopek. Ob 1. uri 49 minut odhod z Bleda, ob 2. uri 13 minut prihod v Bohinjsko Bistrico. Zopet kakor na Bledu, odhod ob 2. uri 21 minut, prihod v sv. Lucijo-Tolmin ob 3. uri 1 minuta. Na peronu čaka: Namestnik tržaški z uradništvom, duhovščina, občinski zastopi Sv. Lucije in sosednih občin, društva itd. Nadvojvoda izstopi, nagovore ga: ces. namestnik, okr. glavar, župana Tolmina in Volč. Predstave. Odhod ob 3. uri 6 minut, ob 3. uri 24 minut prihod v

Bled.

+ **Program otvoritve proge Jesenice-Gorica-Trst** dne 19. julija 1906. Ob 12. uri 25 minut se pripelje nadvojvoda Franc Ferdinand na Jesenice. Na postaji ga čakajo: Knez in nadškof goriški, knezoškof ljubljanski, železniški minister, poveljnik tretjega armadnega zbora iz Gradca s predsednikom generalnega štaba tretjega armadnega zbora, deželni predsednik in deželni glavar kranjski itd. Občinski odbori Jesenic in sosednih občin, društva, šolska mladina se postavijo na slavnostnem prostoru. Po predstavljanju blagoslovi goriški nadškof dr. Fr. Sedej železniški tir in vozove. Nadvojvoda nato koraka ob društvih in se pogovarja z gosti, nato stopi v dvorni salon otvoritvenega vlaka. Gostje se peljejo deloma s tem, deloma s sledečim vlakom. Ob 1. uri 25 minut, ko pevajo šolski

Kanal. Nadvojvoda izstopi. Postavljena je častna kompanija brez zastave in godbe. Ob 3. uri 29. minut odhod, ob 3. uri 48 minut pride vlak pred soški most pri Solkanu. Dvorni vlak se ustavi tako, da stoji dvorni salonski voz na stebru mosta. Nadvojvoda izstopi, po predstavah si ogleda most. Ob 4. uri se pripelje čez soški most in pride ob 4. uri 4 min., v Gorico. Tu zopet čakajo zastopniki vseh uradov, društva, duhovščina itd. častna kompanija z zastavo in godbo, nadvojvoda izstopi, predstave. Ob 4. uri 24. minut odhod, ob 4. uri 50 min. prihod v Reifenberg, kjer nadvojvoda zopet izstopi. Odhod ob 4. uri 55 min., ob 5. uri 13 min., prihod v Št. Danijel Kobdilj. Zopet nadvojvoda izstopi. Ob 6. uri prihod v Trst-St. Andrej. Tu čaka tržaški škof itd., častna kompanija z zastavo in

godbo. Nagovori, predstave, potem se odpelje nadvojvoda v namestniško palačo. Ob 8. uri obed, ob 9. uri 30 minut veliki sprejem. Ob 12. uri 30 minut se nadvojvoda odpelje z dvornim vlakom s Trsta čez Gorico in Jesenice nazaj.

Dolenjske novice.

Belokranjske novice.

d **Vodovod** bodo dobile vendarle Poljane, ker so dotične občine sklenile prispevati 25% k skupnim stroškom. No, potem bomo šele zlahka vino pili. Kulpa je bila marsikaterim predalec in sodi — preveliki.

d **Občinske volitve** so se vršile v poljanskih občinah. Prav imenito se je obnesel »obergolašar« zeleni Petriček pri starotrški občini. Prihodnjic ga bomo malo bolj na »piko« vzeli, ker so zares vredne, da cel svet zve o teh volitvah.

d **Spričevalo** je dal zeleni Petriček nekemu, da je »prepirljiv«. Toda, kdo je večji tožbar od Petrička, ki brez tožbarenja niti žveti ne more, kakor riba brez vode ne?

d **Javen shod** so imeli pretekli mesec v Radenci. Može so z zanimanjem poslušali razpravo o volilni preosnovi. Golašar »Skala« se ni upal blizu.

d **Millijonar ameriški** g. Rupe se je mudil pretečene dni v svoji stari domovini v poljanski dolini s svojo soprogo.

d **Na »Narod«** sta v poljanski dolini naročena starošolski cerkveni ključar Fugina in pa zeleni Petriček. Zato pa naj je prodajata Kajfeževo vino tudi enakovrednim backom. Pošten človek se mora vsak sramovati podlih lažij »Narodovih«.

d **Zalosten konec** je vzela letos radénska šola. En mesec preje so jo zaključili, ker je bil odstavljen znani Rajer radi komedij od učiteljevanja. Prav mu je, čemu je pa poslušal znane starotrške hujškače!

Iz raznih krajev Dolenjske.

d **Sreča v nesreči**. Dne 18. junija se je vračal ribniški gospod dekan s kaplanom Skubicem z birmovanja na Robu. Ondi, kjer pride cesta iz Dvorske vasi na cesto na Ribnici, priropota nasproti avtomobil. Konji take pošasti ne vajeni, spnejo se pokonci in utegnili bi se bilo zgoditi kaj groznega. Toda voznik avtomobila je to opazil in okrenil je svoj avtomobil na stran v silno strm breg ob cesti, sam pa je skočil na tla. Skatlja je drdrala v prepad, pa tudi mož jo je porinil za njim, vendar se ni znatno poškodoval. Ko je prišel od strahu omamljen zopet k sebi, je dejal, da mu ni toliko za avtomobil, kakor da bi imel kdo radi nje izgubiti življenje ali se sicer hudo poškodovati. Križ je bil potem tisto železno omaro spraviti na cesto.

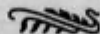
d **Ribniški liberalni pipci** so grozili, da bodo presvetli knezoškofa tožili, ker je rekel na prižnici, da zakon, ki se sklene pred državno oblastjo, pred Bogom in pred cerkvijo ne velja nič. Menimo, da bi se ne napihovali tako, ako bi vedeli, da so profesorji, ki isto uče po duhovskih višjih učiliščih, od države celo lačani za to. Veste kaj liberalni pipci, zdaj so šolske počitnice, tjeor na Jurjevico vas bomo posodili šolarjem, da bodo z vami glino rezali in močice delali.

d **Potlačiti je hotel** nadzornik Turk neko šolsko zadevo v Loškem potoku, ker se mu menda ni prav lepa zdela. C. kr. deželni šolski svet je pa zvedel za tisto reč in je naročil Turku, naj jo le s pogumom potegne na 'an.

d **Liberalci ob škofovi vizitaciji** so se semtertje hoteli znositi nad škofom s svojo nenavzočnostjo. Vendar ni bilo nič hudega, razun, da se je ta ali oni liberalce počestno blamiral. Največjo zagrizenost, posirovelost in podivjanost kazal je oni z ribniškega shoda dobro poznani razgraiac Ivo Rus iz Loškega potoka. On je grozno delal na to, da bi imel Loški potok ob škofovem prihodu navadno vsakdanje lice. Toda vkljub vsi grozovitosti in drznosti njegovji je bil Loški potok najlepše okrašen in razsvetljen. Samo vas Travnik, kjer stanuje naš dični Ivo, ki je sicer tako pobožen, da še celo pri procesiji iz bukvic moli, je postavila o s e m slavolokov in je bila kar odeta v zastave. Rus je kar divjal, nekoč je šel nad neke hlapce, ki so v domačem gozdu sekali mlaje in jih kar spodil domov. Ne zameri Ivo, to pa že ni več po rusko, ampak po turško. Kot cestni odbornik se je hudoval, da nikdo ne vpraša, če sme ob cesti kopati jame za mlaje. Seveda je on tudi dobre slišal, kako naj skrbi za cesto pozimi, da ne bo pošta iz Drage po cele tedne zaprta. Pred novo šolo je dokupila občina nekaj prostora, da bi bilo lepše, zdaj pa Ivo Rus tam odklada svoje trame. Tam naj kot cestni odbornik skrbi za red. Drugo priganja, sam se bi pa rad »debelil« na občinske stroške. Vkljub vsemu divjanju tega zaupnika slovenske napredne stranke je župan sam postavil slavolok in razobesil zastave, občinski odborniki pa so veselo in pridno postavljali mlaje. Da pa občinski odbor za zdaj ni pozdravil knezoškofa, je pa ravno prav, da ni bilo liberalnih hinavcev poleg. Potočanje, ne pozabite Rusovega počenjanja!

d **En »burfelje« učitelju v »mišji luknji«** za »ercniti« za njegov popravek smo hoteli pripraviti, pa smo nekam založili oni papir, na katerem imamo zapisane junaške njegove čine za liberalno razsvetljenje »mišje luknje«. Upamo pa, da nam do prihodnjic pride pred oči oni dragoceni papir.

d **Porcijunkula pri Sv. Gregoriju**. Ker bi bilo morda za »Bogoljuba« prepozno, se ljudno prosi, da sprejmete v Vaš cenjeni list tole naznanilo: Premilostni knezoškof so dovolili slovesno duhovno opravilo ob porcijunkulskih odpustkih za letos in za vse prihodnje čase. Na predvečer bode ob 7. uri pridiga in potem litanije z blagoslovom. Zintraj ob 6. uri pridiga in slovesna sv. maša z blagoslovom. Odpustkov se morejo udeležiti le udje tretjega reda. Toliko v vednost onim udom, ki bivajo izven gregorske župnije in spadajo k tej skupini III. reda.

Notranjske novice.

Iz Starega trga pri Ložu.

d **Koliko se popije v starotrški občini piva in žganja?** Ker pobira naša občina naklade na pivo in žganje je mogoče to dognati. V 10 mesecih minulega leta se je izpilo 36.360 l žganja in 32.140 litrov piva. Dasi ima starotrška občina nekaj nad 4000 ljudi, so vendar označene številke prestrašne.

d **Strela je ubila vola** nekemu posestniku v Kozariščah dne 30. junija. Tudi streho na hlevu je užgala, a so sosedje ogenj v pravem času zadušili. Sploh je bil 30. junij dan straha in trepeta za vso dolino.

d **Obesil se je** 29. julija Janez Perušek, po domače Mezin, posestnik iz Podcerkve. Zadnji čas je bil vedno žalosten in pobit. V tej otožnosti si je končal življenje. Za družino je udarec tem hujši, ker je pred dvema letoma in pol ubilo v gozdu sina pokojnikovega. Nagle in neprevidene smrti reši nas, o Gospod!

n **Iz domače zgodovine**. V nedeljo, 8. julija je predaval v izobraževalnem društvu predsednik Frančišek Vovko o zgodovinski preteklosti loške doline. Govoril je o Japodih, njihovem bivanju okolu Snežnika, ter o starosti starotrške župnije; slikal je preteklost gradov Šneperk, Kočavas in Steberg ter omenjal še nekatere druge zanimivosti iz zgodovine domačega kraja. Kakor je bilo videti, ljudem zelo ugajajo taka predavanja.

n **Prihodnje predavanje** bo v nedeljo, dn 22. julija. Predmet je zopet zanimiv: Mesti Lož in loški grad. Torej v obilnem številu k udeležbi.

Ildrijske novice.

n **Utonila sta** dva delavca iz Vojskega doma pri Beli. Zrušil se je namreč les na delavce med vodo in kupom lesa stoječe in jih vrgel v vodo; dva sta se rešila, druga dva pa so čez dalj časa potegnili mrtva na suho. Eden izmed ponesrečencev zapušča več nedoraslih otrok.

n **Zastrupila** bi se skoro bila dekle — po nesreči. Pri izpiranju ust je pogolnila neko nepoznano reč.

n **Novo štetje let** — kakor nekdanj na Francoskem pod Napoleonom — se bo vpeljalo v Ildriji, odkar so klerikalnega zmaja vrgli iz mestne zborovalnice. Saj je rekel Julče po volitvi: To je sveta noč! — Ali mi še mislo ugonobljeni! To doho bomo preživeli.

n **Kdo je oslabel?** Ali S. L. S? Poglejmo! Pred sedmimi leti je imela okrog 40 volilcev, pred štirimi leti do 150 in letos vkljub temu, da so jih združeni liberalci in mokračji terorizirali, ima okrog 190 glasov in ti so oddani od razsodnih mož in zavédnih žensk.

n **Isti dan zvečer**, ko je III. razred skupne stranke žalostno zmagal, je bilo okolu mestne hiše strašno električne razsvetljave. Pač prisiljeno, pa tudi grdo, da radi vas drugim zmanjka luči!

n **Samo streljali niste nič**, čeprav je še menda na rotovžu spravlien smodnik od tistega časa, ko bi imel vaš kandidat biti izvoljen deželnim poslancem, pa mu je izpodletelo, ker je večina volila dekana Arkota.

Iz raznih krajev Notranjske.

n **Iz Begunj pri Cerknici**. V sredo 11. t. m. je bila v Begunjah pri Cerknici spodbudna slovesnost. Vršilo se je namreč slovesno blagoslovljenje temeljnega kamena župne cerkve sv. Jerneja, ki se bo podaljšala na oba konca in povišala. Cerkevne obrede je izvršil č. g. J. Jereb, župnik od sv. Vida, ki je najpreje v prišrčnem, v srca segajočem govoru pojasnil pomen tega dneva in ginjenim poslušalcem predočil velike zasluge pri Bogu, ki si jih bodo nabrali s zidanjem cerkve. V večni spomin tega dneva se je vložila v kamen pergamentna listina z napisom: »Ta cerkev je bila podaljšana l. 1906 na oba konca za 10 m, povišana za 1:50 m. Prvotna cerkev, ki je bila zidana baje l. 1618, kakor se je razvidelo iz letnice napisane na vratih, je bila dolga 18 m in visoka 7 m. Zvonik je bil zidan l. 1823. Temeljni kamen je bil slovesno blagoslovljen dne 11. julija l. 1906, ko je vladal cerkev papež Pij X., Avstrijo cesar Franc Jožef I. in bil knezoškof ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič. Župnik in sicer prvi na novoustanovljeni župniji je bil Frančišek Dimnik, župan v Cerknici Frančišek Šerko, podžupan v Begunjah Andrej Debevec, v Selsčku Ivan Zitnik, v Topolu Franc Bonač, na Kožljeku Ivan Debevec, v Dobet Anton Kranjec in v Bezuljaku Jakob Obreza. Cerkevne obrede je izvršil J. Jereb, župnik pri sv. Vidu, zidarska dela pa J. Ronko ml., pod vodstvom okrajnega inženirja J. Jaksche.« — Ko je končno cerkveni zbor prelepo cerkevno

slovesnost povzdignil s primerno pesmijo, smo se veseli in za delo še bolj navdušeni razšli.

n Zaplana pri Vrhniki. Pri nas po rajnem gospodu župniku še vedno žalujemo; Bog daj dobri duši večni mir! — Vreme imamo silno slabo; posebno neprijetno je to zaradi tega, ker ne moremo v lepem sena spraviti pod streho. Veliko ga nam bo segnilo. — Naj vam sporočim še redek slučaj, da je tukaj neka svinja vrgla 18 mladičev.

Štajerske novice.

Pri volitvi za državni zbor je bil izvoljen g. nadsvetnik v Mariboru dr. Voušek. Kot poslanec bo stopil k »Slovenski zvezi«.

Štajerskim Slovincem v spominsko knjigo. Precej mož je na Štajerskem, ki so naročniki »Slovenskega Naroda« in odobrujejo njegovo smer ter mislijo, da so kranjski liberalci njihovi prijatelji. »Slovenski Narod« je vedno vpil, da morajo štajerski Slovenci dobiti po novi volilni reformi saj še sedmi mandat. Sami seveda niso storili ničesar zato. Le dr. Šusteršič se je moral v družbi drugih katoliških poslancev boriti kot lev, da je priboril nov mandat. In sedaj pride eden prvih narodno-naprednih mož ljubljanskih dr. Triller in pravi: **Sedmi mandat je spodnještajerskim Slovincem nepotreben, za skupno Slovenstvo pa brezpomemben.** To govore liberalci sedaj po dobljeni zmagi. In štajerski Slovenci naj se ogrevajo za kranjske liberalce? Kaj pravi k temu »Domovina«? Ali bodo štajerski narodni prvaki protestirali proti tem besedam Trillerjevim?

Čista slovenska stranka se bo imenovala nova stranka, katero hočejo ustanoviti pri nas liberalci »Narodove« vrste. Imeli so že zaupni shod. Izdajali bodo menda tudi poseben list, pisan kajpada v istem duhu, kakor je »Slovenski Narod«. V listu se bo pred vsem napadala naša duhovščina. Napadali jo bodo ljudje, ki imajo sicer dolge jezike, za ljudstvo pa še niso ničesar koristnega storili. To ne bo čista, temveč nečista slovenska stranka.

V Teharjih bodo volitve za II. in III. razred 21. t. m., za I. razred dva dni pozneje. Boj bo hud, zato vsi Slovenci na krov!

Štajersko učiteljstvo je začelo po nekaterih krajih hoditi isto pot, katero hodijo liberalni učitelji na Kranjskem. Če bo to učiteljstvu v korist, jako dvomimo. Saj slišimo, da na Kranjskem nima liberalni učitelj, ki je povsod strupen nasprotnik duhovnika, nobenega ugleda pri ljudstvu. Ljudstvo po pravici tirja, da so vzgojitelji njegove dece verni in katoliški možje.

V mestni skupini Bruk-Ljubno je bil izvoljen za državnega poslanca nemški nacionalec dr. Anton Buchmüller. Od 1065 volilcev jih je prišlo na volišče samo 279.

Hmelova letina. Ker se je vreme zboljšalo, je začel hmelj lepo napredovati in se je znatno popravil. Cena še ni tako slaba, kakor se je prvotno pričakovalo. Agentje kupujejo kilogram po 1 K 80 v. Najbrže pa se bo ta cena še povišala.

V Mariboru so prijeli iz Ljubljane pobeglega Koslerjevega uslužbenca Perdana, ki je bil poneveril večjo vsoto denarja. Pri njem so našli še 700 K. Pripeljali so ga vkleknjenega v Ljubljano.

Zrtev žganja. V ponedeljek 10. t. m. so potegnili iz malega potoka na Ostrožnem pri Celju utopljenca. V njem so ljudje takoj spoznali Jakoba Dimca, kovača v celjski cinkarni. Dasi je bil star 70 let, je vendar zelo ljubil žganje in je tudi najbrže v pijanosti padel v vodo, iz katere ni mogel več priti.

Legar v bližini Celja. V Škofi vasi pri Vojniku, pol ure od Celja, so umrli za legarjem trije moški prejšnji teden. Ta bolezen je jako nevarna.

Rudosedbo je dovolil celjski rudarski urad g. Mateju Pečniku, posestniku v Št. Andražu pri Velenju za dobo enega leta.

Koroške novice.

Slovenska krščanska delavska društva, ki imajo svoje seđe v Celovcu, Prevaljah, Podliubeljem, Podsinjavasi, so imela v Kapli ob Dravi 8. t. m. svoj shod. Bilo je navzočih nad 200 mož. — Prvi je govoril msgr. Podgorc o častnem stanju delavskih stanov. Delavec Osana je izborno govoril o časnikarstvu in pozival delavce, naj pridno čitajo dobre časnike. Govorili so še gg. Maierhofer, Smodej in Ravnik. Dve tamburaški družbi sta skrbeli za zabavo. Taki shodi so jako potrebni, pričakovati je, da se še večkrat snidemo, da se naučimo za vse dobro.

Nastavljeni so kot kaplani gg. bogoslovci: Valentin Laker kot kaplan v Svečah, Jan Sekol kot kaplan v Šmihelu pri Pliberku, Tomaž Uibing kot kaplan v Št. Ilju na Dravi.

Celovška obrtna in trgovska zbornica je izvolila za deželnega poslanca svojega podnačelnika Franca Wirtha iz Beljaka.

Pohvala. Štacijsko poveljništvo v Celovcu je pohvalilo pešca Franca Orehka in Josipa Poljanca od 17. pešpolka, ker sta pomagala pri rešitvi nekega utopljenega moža. Imenovana sta nastavljena kot plavalna učitelja na vojaški plavalni šoli na Vrbskem jezeru.

Ponesrečila sta se dva delavca v Lipici pri Pliberku pri podiranju neke kovačnice. Eden je bil na mestu mrtev, drugi Mihelčič po imenu, si je zlomil roko na dveh krajih.

Ali je modro? Tudi pri nas na Koroškem je nekaj ljudi, ki verujejo vsemu, kar piše »Sl. Narod«. Žalostno je, da ne uvidijo nekatere osebe, da ni »Narodu« za drugo, nego da tudi pri nas napravi med Slovenci popolen razdor. Od liberalcev ne pričakujemo nobene pomoči, saj jih na Dunaju nikdo ne vpoštevata.

Primorske novice.

Iz Reke se poroča: 15. avgusta pride semkaj avstro-ogrsko mornarica za šest dni in bo manevrirala pred Opatijo. Začetkom septembra pride semkaj tudi angleško sredozemsko brodovje. Reški guverner in mesto je bota slovesno sprejela.

Duhovske spremembe na Goriškem. Veleč. g. Vinko Mežan, kurat v Lokovcu, je imenovan za samostojnega vikarja v Desklah ter hkratu za provizorja v Plavch. Veleč. g. Fr. Smid, kurat v Marijinem Celju, pride za kurata v Lokovec; č. g. Leopold Pečenko, kaplan v Kanalu, za kurata v Marijino Celje. Veleč. g. Valentin Zega, vikar v Ravnici, je imenovan za kurata v Gabrijah pri Rubijah. Na njegovo mesto pride veleč. gosp. Ivan Spitzer, vikar na Pečinah. Č. g. Andrej Štrekelj, kaplan v Podmelcu, pride za vikarja na Pečine.

Cesar na pomorskih vajah v Dalmaciji. Dne 10. septembra odpotuje cesar z Dunaja proti Dubrovniku v spremstvu prestolonaslednika. Cesar se ni že od leta 1875 udeležil vaj v tamošnjih vodah. Vaje bodo trajale tri dni. Sodelovali bosta dve diviziji z 11 ladjama in tretja divizija s šestimi ladjami in nekoliko torpedovkami. Ker se bodo vršile tako-

zvane kombinirane vaje, bo sodelovala tudi kopna armada.

Velika nesreča. Pomorščaku parnika »Miramar« v Trstu, Ivanu Stefiču, je odrezala močna vrvi, s katero je ladja bila privezana na kol ob obali, desno nogo do kolena.

Umrj je v Poreču ondodni stolni prošt msgr. Ivan Pesante. Bil je zgleden duhovnik, le Slovincem ni bil naklonjen. N. v. m. p.!

Iz Soče so potegnili truplo E. Andlovca, ki je utonil pri Solkanu dne 29. junija.

V Trstu so priredili pretečeni teden soc. demokratije velike izgrede proti laškim poslancem, ki so z obstrukcijo hoteli preprečiti volilno reformo v državnem zboru. Tudi nekaj strelov je bilo čuti. Vseh demonstrantov je bilo nad 12.000. Pobili so okna pri tramvajskih vozovih. Slovenec dr. Oblak je dobil v glavo opeko, ki mu je prebila žilo. Krvavečega je obvezal neki zdravnik. Laški poslanci na Dunaju so se zbalii in takoj prenehali z obstrukcijo.

Izvir Savice.

Iz raznih krajev.

Ameriške novice. V Olymphantu (Pa.) je ubilo rojaka Ivana Debeveca v rudniku. Doma je bil iz Škrilj pri Igu. — V Rickettsu (Pa.) je izvršil samomor Ivan Mlakar, doma iz Babnega polja. Prerezal si je s črevljarskim nožem vrat in si zadal na prsih dve globoki rani. — V Calumetu (Mich.) je umrl vsled težke telesne poškodbe Jurij Černič, doma iz Tučkovcev v župniji Adlešiči na Belokranjskem. — V Biwabiku je zgorel v svojem stanovanju Josip Mlinar, doma iz Ljubnega pri Gorenjem Gradu na Štajerskem. — Istotam je v rudniku ponesrečil Franc Kočevar iz Sel pri Semiču; umrl pa je Anton Adamič, doma iz Stop pri Velikih Laščah. — V Jolietu je umrl v bolnici Janez Lesar, doma pri Škofji Loki na Gorenjskem.

Morilka obsojena na smrt. V Ljubnu je končala v petek porotna obravnava proti sestram Frideriki in Mariji Zeller ki sta bili toženi, da sta v nekem gozdu blizu Mürzzuschlaga nekega dne meseca januarja t. l. umo-

riji zasebnico Mayer z Dunaja ter jo oropali. Izid obravnave je bil ta, da je bila Friderika obsojena na vislice zaradi umora, nje sestra Marija pa zaradi posredne sokrivde na 18-mesečno ječo.

Nazaj k resnici! V New Yorku v Ameriki se je nedavno en sam dan vrnilo v katoliško cerkev 40 oseb. Med temi so bile osebe visokega stanu: pisatelji, bankirji, doktorji, kupci in luteranski pastori. Malo dni na to prestopilo je drugih 100 oseb; v celem letu nad 3000! Tako je: suhe veje odpadajo, nove rastejo. Malovredni katoličani cerkvi hrbet obračajo, divjaki pa v njo hitijo. Nehvaležnim narodom Bog vero jemlje in daje jo drugim.

Narodno gospodarstvo.

Spominska knjiga. Zelo zanimiva in obnem tudi podučna je **Spominska knjiga prve gorenjske sadne razstave v Radovljici leta 1904.** Obseg njen je: Uvod ter odstavki: Slovensna otvoritev razstave, Razstava, nje zgodovina in uspeh, Notranja uredba razstave,

neta. Za vsako teh vrst je v knjigi po dvoje slik, prva nam kaže krasno naravno slikano sadje vsake vrste, druga nam pa v črnih odtisih predstavlja obliko naravne rasti njenega drevja. Med obema slikama je pa po en prazni list za beležke. Knjiga je za sadjarski napredek zelo važnega pomena. To knjigo naj bi si omislili vsi krajni šolski sveti po slovenskih deželah za šolske knjižnice; nabavil naj bi si jo pa tudi vsak vneti sadjerejec, ker bi mu izvrstno služila, osobito v nabavo žlahtnih cepičev onih vrst, ki so priporočljive, a jih še nima in bi sicer tudi ne vedel, kam se za nje obrniti. — Krasno vezana knjiga stane 8 K, broširana pa 6 K in se naroči pri »Načelniku sadne razstave v Radovljici.« — Krajni šolski sveti in slovenski sadjerejci sezite urno po njej! Žal vam ne bode za male soldke, ki jih bodete za njo dali.

Drobtine.

Take si je treba zapomniti! Pretekli četrtek je na javnem ljudskem shodu, katerega so

trud je bil zaman. Policaj je spal kakor klada. Na postaji v Bromleyu se je šele prebudil pogledal okrog sebe in pograbil potnika. Ta se je opravičeval, da on ni tat, branil se na vso moč in zato je poklical policaj drugega tovariša na peronu na pomoč. Potnik se je moral udati dvema policajema in oditi v zapor. Drugi dan so ga šele izpustili, ko se je dognala nenavadna zmeta.

Napad na zdravnika. Veleški, skopeljski in solunski Grki so zelo razburjeni na Bolgare. Trije Bolgari so namreč 7. t. m. vdrli v Veleši na kliniko grškega zdravnika Lonysa in ga težko ranili. Lonyja so odvedli v Solun. Grki so tembolj nejevoljni na Bolgare, ker se Lony ni udeleževal politike.

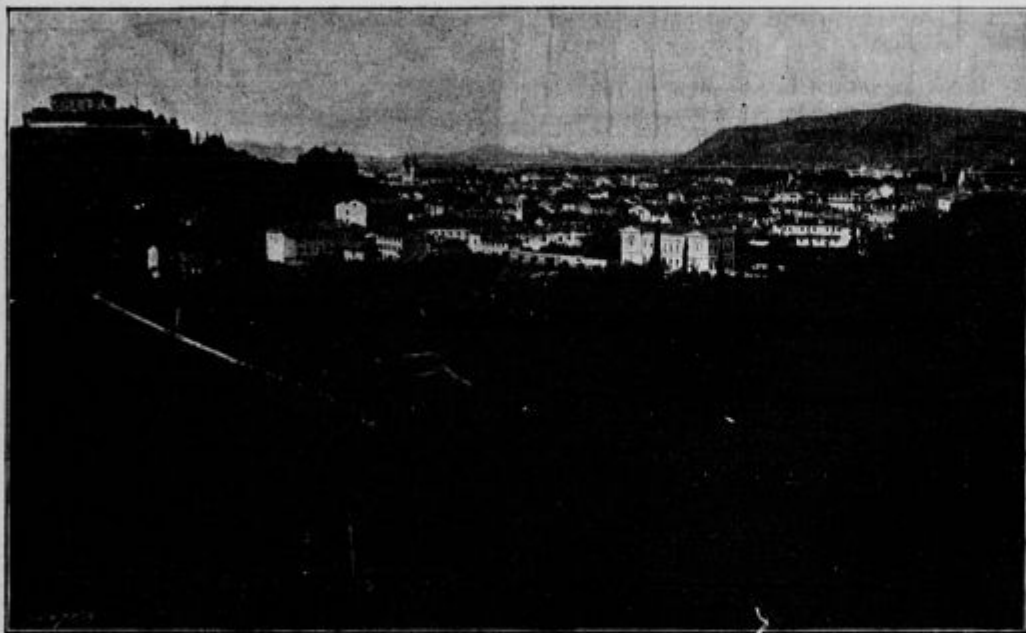
Američani v boju zoper jetiko. Republikanska stranka v državi Pensilvaniji je stavila v svoj program spričo bližajočih se volitev devizo, da se bo borila z vsemi sredstvi proti tuberkulozi. V ta namen je sprejeta resolucija, kjer stoji, da je prva dolžnost države, z vzdrževanjem klinik, bolnic in zdravilišč zatirati jetiko, ki žanje v človeški družbi toliko žrtev. Če zmaga v bližajočih se volitvah republikanska stranka, potem bo ta načrt tudi točno izveden. Veleposestnik Henry S. Phillips je osnoval zavod za proučevanje tuberkuloze in s tem postavil prvi temelj programu.

Požarna bramba rešila lastavico. Na Dunaju je vzbudila veliko zanimanje v neki ulici lastavica, ki se je nekako zapletla in obvisela na ometu neke zelo visoke hiše. Visela je tako dolgo in žalostno cvrčala, pod njo pa se je zbralo polno ljudi, ki so jo obžalovali. Končno je bilo obveščeno o tem društvu za brambo živali, ki je privedlo na pozorišče požarno brambo. Ta je s pomočjo lestve ptico oprostila, kar je navzoče občinstvo veselo odobravalo.

Konec morilca matere. 28letni delavec F. Nestler, ki je ustrelil svojo osivelo mater, je taval po zločinu več dni okrog po gozdih in se je naposled sam z isto lovsko puško ustrelil, s katero je prej ustrelil svojo mater.

Tajinstveni zločinci. Splošno se sodi, da pripadajo vse osebe, ki pridejo pred sodnijo, javnosti. A tudi tu je precej skrivnosti, zlasti na Angleškem, za katere ne zvedo niti časniki. Nedavno tega je bil sojen v Londonu zaradi tatvine neki Alfred Forstner. Tekom razprave se je izkazalo, da to ni njegovo pravo ime. A vseeno je ostalo njegovo pravo ime tajno, ker zavzemajo njegovi sorodniki baje važna mesta v državi. Obsojen je bil na 6 mesecev, a kdo je on pravzaprav, ne bo nikoli znano v javnosti. Takih slučajev je mnogo na razpolago. Nekoč je bila sojena neka docela mlada in silno elegantna dama. Da bi je nihče ne spoznal, je nosila preko obraza črn in v ta namen primerno gost pajčolan. Časopisi so jo imenovali: »Dama s črnim pajčolanom«. Njeno ime je zapisal njen zagovornik na košček papirja in ga previdno oddal predsedniku. Ta ga je prečital, dal v kovertu in ga vrnil zagovorniku, ki je nato vse skupaj zažgal.

Rop na železnici. Iz Berolina javljajo. Od 4. na 5. julija ponoči se je peljala soproga finančnega nadsvetnika Nölle-ja iz Gross-Sicherfelda v spremstvu družice in jenihih treh otrok z brzovlakom Berolin-Hanover v Norderny. Nedaleč od postaje Rothenau je skočil na vlak v kuto oblečen človek s počrnjenim obrazom in se je splazil skozi okno v kupe. Nato je potegnil samokres, pomeril in zahteval življenje ali denar. Nöllerjeva mu je dala vse, kar je imela seboj (700 mark) in in tako tudi ostali. Nato se je ropar splazil zopet skozi okno in meril z revolverjem tako dolgo na obe ženski, dokler ni pričel vlak blizo postaje počasneje voziti. Tam je skočil dol in zbežal. V roke pravici do zdaj še ni prišel.

Gorica. (Pogled s Kostanjevice.)

Življenje v razstavi. Sodba obiskovalcev v razstavi, Doba razstave, Odlikovanja, Dobrotniki in Razstavljeno sadje. — Sadje je razstavilo iz Gorenjskega, Notranjskega, Dolenjskega Primorske, Štajerske in Koroške na 24-tih mizah 117 strank. Iz vseh omenjenih dežel razstavilo bilo je sadne pijače 16 strank, sadne konzerve ena stranka; razne stroje in orodje 7, ter nenavadne predmete pa 3 stranke. Nato sledi v knjigi zaključek računov. — Oddelek: »Nekaj praktičnih nasvetov« obsega sledečo vsebino: 1. Prirejamo sadne razstave, 2. Kako se prirejajo sadne razstave? 3. Sadjarstvo naša bodočnost. 4. Pridelujmo sadje v večjih množinah. 5. Snujmo sadne centrale. 6. Kako uporabljati sadje? 7. Ustanavljajmo sadna društva. 8. Sadjarski pouk v šoli. — Oddelek: »Naša priloga« opisuje sledeče jabolčne vrste: 1. Gorenjsko jabolko. 2. Pricovo jabolko. 3. Zimska zlata parmena. 4. Kanadska rajneta. 5. Oranžna rajneta. 6. Muškarna rajneta. 7. Ribstonov Peping. 8. Rimeni Bellefleur. 9. Rdeči Bellefleur. 10. Adersleberjev kalvil. 11. Velik kaselska rajneta. 12. Montforska raj-

liberalci sklicali v Ljubljani, govorila Ljubljana proti liberalcem in za pravice ljudstva, za splošno in enako volilno pravico. Ko so liberalci videli, kako velika večina je proti njim, so se spustili proti našim, seve brez uspeha. Najbolj je suval proti našim možem mesar Černe mlajši, po domače Škerjan s Poljsanske ceste v Ljubljani in Rus z Rimske ceste. Kmetje zapomnite si to mesarijo! Isto moramo povedati udi o trgovini Skaberne na Mestnem trgu, ki vam ponuja blago za obleko. Ta ima namreč v svoji službi moža, ki je pri isti priliki z vso silo udrihal po glavah naših mož. Kdor nasprotuje Vašim pravicam, temu tudi Vi pogum nekoliko lahko pristrizžete. Ta bi bila lepa, da bi taki ljudje ki pravzaprav od ljudstva žive, uganjali surovosti proti pravicam ljudstva.

Iz policijske službe. Iz Londona javljajo o nekem policaju, ki je spremljal v železniškem kupeju nekega tatu v Bromley. Potoma je trdno zaspal in tat se je na prvi postaji izmuznil. Neki potnik, ki je sedel v istem kupeju in to opazil, je skušal policaja zbuditi, a ves

Na mino zadel. Iz Sangaja poročajo: Parobrod »Ningpo« je na svoji poti na Japonsko 120 milj od Jangsaia zadel na mino in se poškodovan vrnil v Sangaj.

Velik agrarni štrajk se prične 10. t. m. v iztočni Galiciji. V vaseh bursztymškega in przemislškega okraja se je stavka že pričela.

Pet otrok ubila strela. Iz Hanovra brzojavljajo, da je ubila v Goldapu strela pet otrok iste obitelji, ko so iskali zavetja v nevihti pod nekimi drevesom.

Orožnika so našli umorjenega. Iz Linca poročajo: Od pondeljka v vojašnici pogrešnega orožnika Josipa Steinbergerja so našli 5. t. m. ponoči na Griesneralm mrtvega. Na stegnju je imel rano. Vsekakor se je zgodil umor.

Vremenske nepravilike. V okraju Ceb v komitatu Bars na Ogrskem se je utrgal oblak in povzročil veliko škodo. 35 hiš je popolnoma razrušila nevihta. Tri osebe so mrtve. — O enakem slučaju poročajo iz Draždan. Železniška proga med Obervogelsang-Pirner med Schandanom in Draždanami je deloma razrušena. Poprava bo trajala gotovo dva do tri dni. Istotako so pretrgane vse brzojavne črte.

Od dela nameravajo izključiti 12 do 13 tisoč tkalcev delodajalci v bjeliškem industrijalnem okraju, ako ne bodo končane do 16. julija vse stavke.

Štirinajst ur je plesal. V dvorani republiške palače v Parizu je plesal Lah Gualtiero Corsini za stavo 14 ur ter dobil stavo 1000 frankov. Plesali so zajedno tudi še trije Francozi, en Lah in Rus, ki pa niso tako dolgo vztrajali.

Tramvajski uslužbenci stavkajo v Rimu. **Ponesrečen beg.** Iz ječe v Bojkovici na Češkem je skušal pobegniti kaznenec Tomaž Medved. Hotel je pri podstrešnem oknu varno splezati dol, a mu je pri tem izpodrsnilo. Pri padcu se je ves razbil in obležal seveda na mestu mrtev.

Hipna smrt vsled strahu. Vprašanje, zamore-li nastopiti smrt vsled strahu, se je razmotrivalo v novjšem času pri neki sodnijski obravnavi, pri koji je šlo za zelo čuden slučaj. Nek mladenič je pomeril z revolverjem na svojega tovariša, ustrelil in prijatelj pa padel mrtev na tla, če prav ni bil nabasan revolveri ne s smodnikom, ne s kroglo. Kako nastane taka smrt? Tu gre namreč za močne utise na one živce, kateri regulirajo srčno delovanje in kateri pod takimi utisi napravijo, da hipno preneha vse srčno delovanje. To se seveda dogodi najraje pri takih osebah, katere imajo šibko srce. Da je to možno tudi pri mladih in drugače zdravih osebah, nam dokazuje prej omenjeni slučaj.

Zaplenjena zapuščina več milijonov kron. V Parizu je umrl neki Amerikanec Rubens in zapustil več milijonov, ki pa so zaplenjeni, dokler se ne razjasni, kdo je Rubens. Pravijo, da je pokojnik iz Elzasa, da se piše Woog in da je leta 1868 obdolžen tatvine pobjegnil v Ameriko. Zapuščino so zaplenili člani obitelji Woog kot zakoniti dediči.

Kobilice. Iz Bukarešta poročajo: Prefekt v Tulči je obvestil vlado, da se je na donavski delti pojavil velik roj kobilic. Radi tega proti žetvi velika nevarnost. Ministerstvo je odredilo 100.000 frankov za uničenje kobilic.

Dohodki Srbije. Službena izvestja kažejo, da je prejela srbska finančna uprava od samih monopolov v zadnjih petih mesecih 974.930 frankov več kakor lansko leto v istem času. Belgrajski carinski urad je prejel istočasno 199.534 frankov več kakor lani. Če se pomisli na odpore z Avstrijo in neurejene druge trgovske odnose, je jasno, da se v narodu dviga blagostanje.

Ameriška sreča. Neki v Hartfordu, Conn., izhajajoči časopis prinaša iz Paname zanimivo vest, da se je tam baš na mestu, kjer kopljejo panamski kanal, tisti čas kakor v San Francisku, čutil zelo močen potres, ki je imel za posledico poseben naroden pojav. Zrušila se je namreč na miljo daleč zemlja ravno na tistem kraju, kjer kopljejo panamski prekop. S tem je bilo storjeno zelo dolgotrajno in težavno delo, ki bi ga delavci morali opravljati več mesecev.

Za smeh in kratek čas.

V gostilni. Zakaj se je to pivo podražilo? — Ker je vse dražje. — Ječmen se vendar ni podražil. — Kaj mi je mar ječmen! Kdo pa sedaj v pivu išče ječmen! — V pivu je to, o čemur noben ne ve, in to je vsak dan dražje.

Potprežljivi. Mlad zdravnik (prišedši v sobo, kjer čakajo bolniki): Kdo izmed gospode najdalje čaka? — Krojač (z računom): Jaz, gospod doktor, čakam že tri leta na denar za obleko.

Nepoboljšljiv. Bogat tast zetu: »Torej si od dote moje hčere svoje upnike zadovoljil? — Zet: Da, ali ko so slišali, da imam tako bogatega tasta, zopet so mi posodili.

Stedljivost. Tina: Le mi povej, zakaj se sama mučiš s kuhanjem? — Tina: Da bi kaj prištedila za obleke. Od tistega časa, kar sama kuham, sne moj mož za polovico manj.

Dober odgovor. Mož: Kako ti ugaja tista kuharska knjiga, ki sem ti jo kupil? — Žena: Nič ni vredna. Zmirom se v nji pravi: vzame se to, vzame se ono, ali odkod se to vzame, o tem ni v knjigi niti besedice.

OZNANILO.

Županstvo občine RADENCE naznanja, da je v občinski pisarni obris (načrt) nove občinske ceste v Spodnje Radence v svrhu oddaje zgradbe na upogled. Dolžina novi cesti znaša 132 m.

Stroški za zgradbo so proračunjeni na 2032 K 98 h. 1586 D 1—1

Termin za vlaganje prošelj v svrhu oddaje zgradbe traja do 29. julija 1906, katerega dne se bo najcenejšemu ponudniku oddala.

Županstvo občine Radence, pri Starem trgu na Kočevskem, 18. julija 1906

Hladec poščen, priden, delaven, kričanski, razumen na kmedje in živino, dobi takoj službo v župnišču v Kropi. Plača po dogovoru. 1570 D 1—1

Prilodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 26. julija 1906.

Loterijske srodke.

Dunaj,	21. julija	80	47	73	32	€3
Gradec,	21. julija	32	19	31	15	95
Trst,	7. julija	63	42	24	87	14
Linc,	2. julija	21	44	82	85	20

Važno!!!

Za železno in kovinsko stroko.

V svrhu razširjenja nekega predmeta se oddajo zastopstva za Ljubljano, celo Kranjsko in Koroško obstoječim, solidnim tirkam, ki imajo gotov krog kupcev na drobno ali hočejo s tem pričeti. Od strani podjetja se bo poskrbela predmetu najširja reklama. Ponudbe pod „Massenartikel“ na Rudolfi Mosse, Dunaj, Sellenstatte 2. 1587 D 1—1

Obrtna Akademijska
Friedberg
pri Franko-brodu ob M.
Politehn. zavod za inženjerstvo in arhitekto
252 11—6

Kraljevstvo Saško
Technikum Heinschen
Stroj. in elektr. inženjerstvo, teh. poslov., novodob. laborat. Prosp. fr. 6-1
Tov. del. za učenje

Najcenejša prodaja ostankov
Rumburška tkanina 18 kr. meter; flanele 17 kr. meter; blago za obleke 90 cm široko 32 kr. met. 110 cm široko 37 kr. meter; cefir 18 kr. meter. Ostanke dolgi 10—15 m. Vse najboljše kakovost, pristna barva, razpošilja le proti povzetju. 1474 61
Fr. Krikorka, tkalnica Nachod.

Gimnazijski konvikt benediktinskega samostana v Št. Pavlu v lepi, zdravi legi v lavantinski dolini na Koroškem. 1316 8—6
Javna polna gimnazija
In zasebni pripravljalni tečaj. Prospekte razpošilja na zahtevo samostansko predstojništvo. Sprejmo se tudi dečki-pevci proti štipendiji ali brezplačni hrani.

je varstvena znamka za
Ceres-jedilno mast
1321 22-17 (Iz Kokos-orehov) in
Ceres-sadne soke
Gospodinja, ki hoče pospešiti zdravje svojih, uporablja Ceres-jedilno mast pri peki, praženju in kuhi in postavlja le Ceres-sadne soke, kot pijačo na mizo. Tovarna živil, Ceres' Ustje.

Izdelovanje se vrši pod kemiško kontrolo preiskovalnice za hranila in živila, Dunaj, IX. Spitalgasse št. 31, ki jo je potrdilo visoko c. kr. notranje ministrstvo. Kupovalci Ceres-masčobe smejo v tem zavodu vsikdar brezplačno preiskati dati blago v izvirnem zavitku.

Krajše povesti.

- Basnigoj, Zaroča o polnoči. K -40.
 Bedčnik, Solnce in senca. Povest. K -40.
 Brezovnik, Šaljivi Slovence. Zbirka najboljših kratkočasnih iz vseh stanov. K 170.
 Cegnar, Babica. 2 seštika K 130.
 Cigler, Sreča v nesreči. K -74.
 Cigler, Deteljica ali življenje treh kranjskih bratov, francoskih vojakov. K -70.
 Cigler, Kortonica koroška deklica. K -70.
 Hoffman, Bog pomaga. Povest, karton. K -90.
 Hoffman, Peter Prostack. Povest, kart. K -90.
 Hoffman, Kar Bog stori, vse prav stori. Povest, karton. K -90.
 Hoffman, Kako vzgaja usoda. Povest. K -90.
 Hoffman, Čas je zlato ali od uboštva do bogastva. P. vest. K -82.
 Keller, Prst božji ali izgledi božjih kazni, oziroma slučajji, ki niso slučajji, 2 zvez. K -90.
 Koder, V gorskem zakotju. Povest. K -40.
 Kosi, Sto narodnih legend. Slovenski mladini in preprostemu ljudstvu v pouk in zabavo. Trdo vezano K 130.
 Lesar, Perpetua ali afrikanški mučenci. K 130, trdo vezano K 160.
 Parapat, Robinzon starši. Njegove vožnje in čudovite dogodbe. K 130, trdo vezano K 150.
 Mayr, Mučenci. Starokrščanska povest K 105.
 Sienkiewicz-Miklavc, zakruhom. Povest K 40.
 Tomšič, Peter Rokodelič. K -50.
 Trošt, Pri stricu. Povest. K -95.
 Trstenjak, V delu je rešitev. P. učna povest. K -70.
 Vonomir-Križan, Svitoslav. Povest. K -40.
 Zakrajšek, Oglečica ali hudobija in nedolžnost. Povest. K -70.
 Zupančič, Fabijola ali cerkev v katakombah. Po kardinalu M. Wiesemanu. K 130, vezano K 150

Razne povesti.

- Vsak sešitek po 45 vinarjev: Črni bratje. — S prestola na morišče. — Leban, 100 beril za otroke. — Feldmaršal grof Radecki. — Mirko Poštenjakovič. — Venček pravilic in pripovedk. — Pri Vrbovčevem Grogli. — Lažnjivi Kljukec. — Močni baron Ravbar. — Izdajalca domovine. — Tiun-Ling, kitajski morskoi razbojnik. — Najdenček. — Maksimilijan I. cesar mehikanski. — Vstajenje. — Knez Črni Jurij. — Repoštev. — Pod turškimi jarmom. — Hildegarda. — Naselnikova hči. — Nikolaj Zrinjski. — Hirlanda. — Kako je izginil gozjd. — Jama nad Dobrušo. — Doma in na tujem. — Potovanje v Lilibut. — Hubad pripovedke I. — Hubad pripovedke II. — Narodne pripovedke za mladino II. — Car in tesar.
- Vsak sešitek po 37 vinarjev: Božični darovi. — Eradem predjamski. — 60 malih povesti. — Sveta grofinja Genovefa.
- Vsak sešitek po 53 vinarjev: Spominski listi iz avstrijske zgodovine. — Šaljivi Jaka I. — Šaljivi Jaka II. — Izanama, mala Japonka. — Kristof Kolumb. — Darinka mala Črnogorka. Sita, mala Hindostanka. — Narodne pripovedke za mladino I.

Zgodovinske povesti in pripovedne zbirke.

- Andrejčkov Jože — Pripovedni spisi —
 I. Črtice iz življenja na kmetih. K -40.
 II. Matevž Klander. — Spiritus familiaris. — Zgodovina motniškega polža. — Gregelj Koščeniha. K -40.
 III. Amerika, ali povsod dobro — doma najboljše. K -40.
 IV. Popotni listi. — Cesar Jožef v Krašnji. — Nočni sprehod. — Popotniki v arabski puščavi. — Spomin na Dubrovnik. — Dambaški zvon. K -40.
 V. Žalost in veselje. K 105.
 VI. Nekrj iz ruske zgodovine. — Vojniška republika zaporoških kozakov. K -40.
 VII. Božja kazen. — Plavec na Savini. — Čudovita zmaga. K -40.
 VIII. Emanek, lovčev sin. — Berač. K -40.
- Benček, Od pluga do kroge. Zgodovinski roman iz minulega stoletja. K 220, vezano K 310.
 Dimnik, Avstrijski junaki. S 17 podobami. K 160.
 Kočvar, Mlinarjev Janez slovenski junak ali uplemenitba Teharčanov. K -90.
 Kržič, Zgledi bogoljubnih otrok iz vseh časov krščanstva. I. do III. del po K -70.
 Kržič, Vrtec. Časopis s podobami za slovensko mladino. Letnik 1894 do 1902, vezan po K 330.
 Kržič, Vrtec, letnik 1903 K 370.
 "Angelček, otrokom prijatelj, učitelj in voditelj. Letnik I. do X. po 95 vin.
 Kržič, Angelček. Letnik XI. do XIII. po K 115.
 Majar, Odkritje Amerike. Poučno zabavna knjiga v treh delih, o Kolumbu, Kortesu in Pizaru, Trdo vezano K 220.
- Mladinska knjižnica. Povesti:
 I. Brinar, Medvedji lov — Čukova gostija. Trdo vezano K -90.
 II. Trošt, Na rakovo nogo. Trdo vezano K -90.
- Šmida Kristofa — spisi,
 I. zvezek: Ljudevi Hrastar. — Golobček. Posl. P. Hugolin Sattner. (Drugi natis.) mehko vezan 70, trdo 90 vin.
 II. Jozafat, kraljevi sin Indije. Posl. P. Flor. Hrovat. (Drugi natis.) Mehko vezan 70, trdo 90 vin.
 III. Pridni Janezek in hudobni Mihec. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 90 vin., trdo K 110.
 IV. Kanarček, Kresnica, Kapelica v gozdu. Posl. P. Hug. Sattner. Mehko vezan 50, trdo 70 vin.
 V. Slavček. — Nema deklica. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 50, trdo 70 vin.
 VI. Ferdinand. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 70 v., trdo 90 v.
 VII. Jagne. — Starček z gore. P. Fl. Hrovat. Mehko vezan 80, trdo 1 K.
 VIII. Pirih. — Ivan, turški suženj. — Krščanska obitelj (družina). Poslov. P. Fl. Hrovat. Mehko vezan 70, trdo 90 vin.

- IX. Hmeljevo cvetje. — Marijina podoba. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 70, trdo 90 v.
 X. Ludovik, mladi izseljenec. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 70, trdo 90 v.
 XI. Najboljša dedščina. — Leseni križ. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 50, trdo 70 vin.
 XII. Roza Jelodvorska. — Izdalo Katoliško tiskovno društvo v Ljubljani. Mehko vezan 70, trdo 90 vin.
 XIII. Sveti večer. Posl. Fr. Saleziz Mehko vezan 70 vin., trdo 90 vin.
 XIV. Povodenj. — Kartuzijski samostan. — Posl. Fr. Saleziz. Broš. 70 vin., vez. 90 v.
 XV. Pavlina. Poslovenil Fran Saleziz. Mehko vezan 70 v., trdo 90 vin.

Spillmannove povesti:

- I. zvezek: Ljubite svoje sovražnike. Povest iz maorskih vojsk na Novi Zelandiji K -45, vezano K -65.
 II. Maron, Krščanski deček z Libanona. Povest iz časov zadnjega velikega preganjanja po Druzih. K -45, vez. K -65.
 III. Marijina otroka. Povest iz kavkaških gora. K -45, vezano K -65.
 IV. Praški judek. Povest K -45, vezano K -65.
 V. zvezek: Ujetnik morskega roparja. Povest. 40 vin., trdo vez. 60 v., po pošti 5 v. več.
 VI. zvezek: Amugam, sin indijskega kneza. Povest. 40 vin., trdo vez. 60 vin., po pošti 5 vin. več.
 VII. zvezek: Sultanovi sužnji. Carigradska povest. Cena 60 vin., karton. 80 vin., po pošti 10 vin. več.

- Spillmann, Žrtev spovedne molčečnosti. Povest po resnični dogodbi. K 210.
 Stowe-Malavašič, Strije Tomova koča ali življenje zamorcev v robnih državah svobodne severne Amerike. Kart. K 150.
 Sfeknik, Kristof Kolumb ali odkritje Amerike. Zgodovinski roman. K -90.

Igrokazi.

- Zbirka ljudskih iger. Vsak snopič K -90.
 I. snopič (2. napis) Vsebinska: I. Pravica se je izkazala. Burka v d. eh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Zamujeni vlak. Šaloigra v petih prizorih. Samo moške uloge. 3. Lurška pastarica. Igrokaz v petih dejanjih. Samo ženske uloge. — II snopič. Vsebinska: 1. Večevalka. Gluma v enem dejanju. Samo moške uloge. 2. Kmet-Herold. Burka v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Župan Sardanski. Veseloigra v treh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Jeza nad petelinom in kes. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. III. snopič. Vsebinska: 1. Milni pod zemljo. Igra v petih dejanjih. Samo moške uloge. 2. Sanje. Igra s petjem v petih dejanjih. Samo moške uloge. 3. Sveta Neža. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo ženske uloge. — IV. snopič. Vsebinska: 1. Doktor Vseznal in njegov sluga Štipko Tiček. Veseloigra v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 2. Vaški skupuh. Igrokaz v treh dejanjih. Samo moške uloge. 3. Novi zvon na Krtini. Igrokaz v dveh dejanjih. Samo moške uloge. 4. Zakleta soba v gostilni „pri zlati goski“. Predpustna burka v 1 dejanju. Samo ženske uloge.

Za poštnino ni treba denarja posebej prilagati, ker je ista že pri vsaki knjigi uračunjena; pri večjih naročilih povrnemo poštnino s tem, da dodamo kako primerno brošurico ali knjigo brezplačno. — Kdor torej želi naročiti eno ali več teh knjig naj pošlje denar po nakaznici na naslov: „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani, in za iše na odrezke (kupon) katere knjige bi rad naročil. Če pa kdo ni vajen pošiljati denar po nakaznici, naj nam naznani naslove dotičnih knjig na dopisnici ali v pismu, nakar mu pošljemo vže izpolnjeno po-ožnico, katero mora potem oddati z denarjem vred pri poštnem uradu. Takoj po prejemu denarja dopošljemo zaželjene knjige.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Najbolje švicarske ure,
po nizki ceni se dobe pri
sloveči, po celem svetu znani trditi
H. Suttner, Kranj.
Prosim zahtevajte najnovejši
krasni cenik zastoj in poštnine
prosto. (Tisoče pohvalnih pism.)

predilnici in tkalnici v Litiji

obi trajno delo večje število
pladnih deklie v starosti od 14.-18. leta.
gotavlja se jim - najmanj 11 do 13 vin.
služka na uro. Spretno deklie morejo
služiti tudi mnogo več z akordnim de-
m. Delo je lahko, delavni čas 11 ur na
an. Deklice dobe brezplačno stanovanje v
ohu za delavke, ki je pod nadzorstvom
eh sester sv. Križa.

Prosilke naj se obrnejo naravnost na
znanjeni naslov in ne pozabijo naznaniti
pogaja naslova, kajti že mnogokrat se je
petilo, da vodstvo ni moglo odgovoriti,
v pismu ni bilo naslova. 524 2-2

Cunard Line.

Najprimernejša, najcenejša in dobra vožnja iz

Ljubljane v Ameriko.

ostane preko Trsta z brzoparniki prve angleške paro
ne družbe „Cunard Line“ to je gotovo in se ne da vjati
ni moderno upravljeni snažni parniki te družbe odhajajo
Trsta vsake 14 dni. Pouk in vozne liste daje obilnevno po-
ni zastopnik **Androž Odlašek**, dosluženi uradnik državnih
nic in hišni posestnik v Ljubljani, Slomškova ulica 4. 2h.
cerkve Srca Jezusovega. Kdor želi več pojasnila, naj tu
eno povpraša ali pa pride osebno v pisarno. Po kolodvorih
stah nikdo ne čaka in tudi ne druge sline načine nihče
bi. 2004 D 10

Hamburg-Amerika Linie

nje traja
6 dni
izvirna prilika za potovanje
je in oslane
nevejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki
merika 24.000 ton
Kaiserin **Augusta-Victoria** 25.000 ton
foraj se ohrat večji
kakor do sedaj veliki parniki z 8-10.000 tonami
nila daje zastopnik
Fr. Seunig.
Ljubljana Kolodvorske-ulice šlv. 28
Dohod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

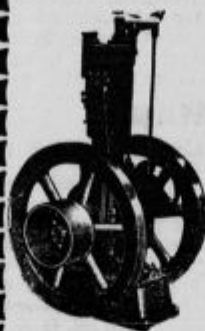
L. Luser-jev oblič za turiste

najboljše in najgotovješe sredstvo
proti kurjim očesom, trdi
koži itd. 825 Glavna zaloga:
L. Schwenk-a lekarna, Dunaj-Melding
Zahte-**Luser-jev** oblič za turiste
vajte K 120
Dobiva se v vseh lekarnah. 20-13

Kovačnica tik deželne ceste na Krki, Dolenjsko,
se **odda takoj v najem** z vsem
kovaškim orodjem Dela je vedno dosti najmanj za
dva kovača. Prednost imajo oženjeni in lepega ve-
denja. **Franc Rebolj**, ul. zveč Krka, pri Zatičini.
1525 2

„Slava Mariji“

ob tristoletnici **Marijine družbe** se še vedno
dobi v „Katol. bukvarni“ v Ljubljani po 40 v. izvod.

Najboljši in najcenejši američanski motor za bencin

za kmetijo in obrt, od dve do pet konjskih moči. Jednostaven, za-
nesljiv, trpežen in popolnoma samodelujoč. Cena od K 1350 do K 3200.
Vsaki del motorja se lahko zamenja, ter si vsakdo popravila lahko sam
2616 D 26-15 preskrbi. — Dobivajo se najbolje pri:

Karol Kauscheka nasl.

Schneider & Verovšek Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Tudi vsi poljedelski stroji kakor: mlatilnice, slamoraz-
nice, vratlji, čistilnice, mlinci za sadje in grozdje, preše itd.
Traverze, cement, štorja, okovi in orodje za vsako obrt.

Ceniki na razpolago.

Stanje vlog 30. apr. 1906: Preje: **Gradišče 1**, sedaj: Denarni promet 30. apr. 1906:
čez 11 milijonov kron. **Kongresni trg 2, 1.** čez 64 milijonov kron.

Lastna glavnicia K 252.865.93.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delav-
nik od 8. ure zjutraj do 1. ure po-
poldan ter jih obrestuje po **4 1/2%** brez kakega odbitka, tako, da
sprejme vložnik od vsacih vložnih
100 K čistih **4 K 50 h** na leto.

Stanje vlog 30. aprila 1906: K 12.333.339-93. Denarni promet v letu 1906: 54.418.440-28.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.
Za nalaganje po pošti so poštomhranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1906.

2617 D 26-15

Dr. Ivan Susteršič,
predsednik.

Josip Šilka, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, župan, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano,
Anton Kobl, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. **Karol Kauschegg,** veleposestnik
v Ljubljani, **Matija Kolar,** župnik pri D. M. v Polju, **Ivan Kregar,** svet. trg. in obrtne sbor-
nice v Ljubljani, **Frančišek Leskovic,** zasebnik in blagajnik Ljudske posojilnice, **Ivan Pollak,**
tovarnar v Ljubljani, **Frančišek Leskovic,** zasebnik in blagajnik Ljudske posojilnice, **Ivan Pollak,**
tovarnar v Ljubljani, **Karol Pollak,** tovarnar in posestnik v Ljubljani, **Greg. Silbar,** župnik
na Rudniku.

Sirolin

Priporočajo vsak dan pri
pljučnih boleznih, katarh
oslovskega kašlja, škro-
fulozi, influenci ☐ ☐ ☐
mногоštevilni profesorji in zdravniki.

F. Hoffmann - La Roche & Co.,
Basel (Švica).

Povečuje slast do jedi in težo telesa,
odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja,
močno potenje. 2209 D 44 27

„Roche“

Dobiva se z zdravniškim receptom po
4 K steklenica.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, pro-
simo zahtevajte vedno: Izvirni zavitek „Roche“.

Postavno varovano. Vsako ponarejanje in ponatiskovanje kaznivo.

Edino pristen je Thierryjev 2630 D balzam - 52-29

le z zeleno znamko „redovnica“.

Staroizleeno neprekosno proti slabemu prebavljanju, krčem v želodcu, koliki, kašaru, pranim boleznim, influenci itd. itd.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali ena velika specialna steklenica s patent. zamakom K 5 — franko.

Thierryjevo centifolijsko w...o, posedo mano kol non plus ultra

proti vsem že tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Progradi pri Rogadski Slatini.

Brošura s tisoči originalnih zahvalnih pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah

Preč. cerkvenim predstojništvom!

Priporočamo kot najcenejši, a elegantni tlak za cerkve, zakristije, veže, kuhinje in hodnike krasne

mozaične plošče

iz cementa v raznih barvah (do 5) in okusnih vzorcih po K 3-6 loco Ljubljana za 1 m². Imam tudi eleganten trotoar za pred in okoli hiše in cerkv. — Krasni so pokopališki križi iz mitiranega marmorja.

Slav. cestnim odborom in podjetnikom priporočamo zalogo cementnih cevi (6, 10, 15, 20, 25, 30, 40 cm notr. svetlobe) po jako ugodnih cenah, mljne kamne, raznovrstne stopnjice, podboje, (bangerje), oklepe za okna itd.

Gg. kmetovalcem nudimo poleg imenovanega strešno cementno opeko, korita za prašiče (od 6 K naprej), grobne okvirje in spomenike iz cem. marmorja, 6 centimeterske cevi (1 m po K 1-20) za napeljavo vode mesto drugih železnih in lesenih cevi pri vodovodih, podstavke za pred vodnjake in drugo cementno blago.

Andrej Zajc

cementarna na Pelati, pošta Dol (Lusttal).

Ceniki in vzorci v naravi na zahtevo.

182 D 49-26

Klauerjev

„Triglav“

je najbolj zdrav izmed vseh likerjev.

Pravi in pristni Triglav izdeluje edinole

J. KLAUER, Ljubljana.

Za nagluhe

je Ploberjerjev novo-zboljšani slušni bobnič **neobhodno potreben.** (Patentovan v vseh kulturnih državah.) Z velikim uspehom se rabi, ako šumi po ušesih in pri neraznem bolenju ušes. Kdor ni popolno gluha, dospa na ta način do popolnega sluha. Neporušljiv in skoro neviden, ako se nosi v ušesu. Tisoči v rabi. Mnogo zahvalnic od gospode in zdravnikov. Pošilja se, ako se pošlje denar naprej ali povzame. 1 komad 10 K, 2 komada 18 K. — Prospekt s spričali zastoj. 1526 3-2

C. POEHLMANN,

Wilhelmstrasse 10, Monakovo (München) W. 44.

Moja soproga je 5 let čutila hudo šumenje po ušesih in je malo slišala; po komaj trimesečni porabi Vašega slušnega bobniča je pa skoro popolno ozdravljena, in Vam z radostjo sporočam, da sedaj po preteku petih let zopet čuje tikakanje ure. Potrdil se bom vedno najtopleje priporočati Vašo tako koristno iznajdbo in dal na željo rad vsakomur pojasnila. Ulm. O. K.

Brandy de Brunes (Bosanski slivovec) najfinejši, staro blago razpošiljajo v pletenkah (3l) po K 9, — franko po povzetju sadne destilacije lekarja K. Fuhrich-a, Foča, Bosna. 1354 10-5

Kratko a dobro. Za polovico

cene po ceniku, tudi ako se vzame posamič, dobavimo vam vse. Tako stanejo **kolesa gl. 40-..**. Od gl. 47- dalje popolno carine prosto od avstrijske razpošiljavnice. Freilauf gl. 2- več. **Multi-plex kolesa** 6 letno pismeno jamstvo. Kolesni krov gl. 2-40, 2-60, 2-80. Zračne cevi gl. 1-50, 1-70, 2-10, pism. jamstvo. Sedlo 1 gl. vožna sesalka 50 kr., držala, osi itd., primerne za vsak sistem, čudovito ceno Krasni cenik zastoj in poštnine prosto. Iščejo se zastopniki tudi za samo priložnostno prodajo. Postranski zaslužek. **Multi-plex Fahrrad-Industrie Berlin 41, Gitschinerstr. 15. 1229 7**

MASTIN

ali doktor pl. Trnkóczy-jev kranjski prašek za prašiče, pujske, krave, teleta, vole, ovce, perutnino, konje.

Najboljši dodatek krmi, dietetično sredstvo za pitanje. Dobil tisoče zahvalnih pisem. Na razstavah v Londonu, Parizu, Rimu in na Dunaju najvišje medajle. — 1 zavoj velja 50 vinarjev in se dobi pri vseh trgovcih; po pošti po 5 zavojev iz glavne zaloge: Lekarna Trnkóczy, Ljubljana. — *Trgovci itd. dobijo 2449 D 12-9 popust.*

RAZGLAS.

NA SELIH PRI ŠUMBREGU se bode dražbi oddalo **delo poprave kapnice (vodnjaka)**. Delo je cenjeno 900 K. Načrti in pogledi so v pogled pri **JOŽEFU OZIMEK** na Selih št. 4. Dražba se bode vršila **dne 29. julija 1906** ob 4. uri popoldne po dokončani popolnanski sliki božji. 1542 D 2-

Zaloga bališč za neveste.

Priporočljiva trgovina!

Najbolje in najceneje se kupi blago v veliki izbiri za ženske in moške obleke pri občeznani domači trgovini

Češnik & Milavec

(pri Češniku)

Lingarjeve ul. Ljubljana Špitalske ul.

Velika zaloga najnovejšega sukna, štofa, kamgrna, hlačevine za moške obleke, za ženske obleke najnovejše modno, volneno blago v vseh barvah, perilni kambrik, saten, kotenina, pisana in bela, platno in mnogo drugega. 313 26-12

Zaloga bališč za neveste.

Ljubljana Josip Kordin Ljubljana

Pred Skofijo 3 priporoča Pred Skofijo 3

svojo bogato zalogo vsakovrstnih zanesljivih semen kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, esparsete, velikanske rumene, rudeče in bele pese, in korenje za krmo. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, mešane za suho in mokro zemljo, najboljša krma za živino in konje, jesenska repa, vse vrste solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen po nizkih cenah.

Poštnim potom izvršujejo se naročila točno in solidno. 167 26-25